

VNG MAGAZINE

09

6 JUNI
2025

THEMA
**SAMEN MAKEN WE
DE TOEKOMST**

VNG JAARCONGRES

De kracht van Brainport

JEROEN DIJSSELBLOEM
HET SUCCES VAN DE
REGIO VERKLAARD

DEURNE
LANGS HET TUINPAD
VAN WIM SONNEVELD

SHARON DIJKSMA
'ER IS ONGELOOFLIJK
HARD GEWERKT'

BLIJF OP DE HOOGTE VAN HET LAATSTE GEMEENTENIEUWS

Snel en
gemakkelijk

Schrijf je in voor onze gratis nieuwsbrieven!

- Het belangrijkste gemeentenieuws, achtergronden, opinieblogs en méér, 2x per week in je mailbox
- Houd je je bezig met bedrijfsvoering, het sociaal domein, ruimte en/of veiligheid? Schrijf je dan ook in voor onze themaniewsbrieven

Gemeente.nu

SCHRIJF JE SNEL EN EENVOUDIG IN VIA
[GEMEENTE.NU/NIEUWSBRIEVEN](https://gemeente.nu/nieuwsbrieven)

Sdu

IN DIT NUMMER

NUMMER 9 • 6 JUNI 2025 • JAARGANG 79

Coverfoto: ASML | Nummer 10 verschijnt op 27 juni 2025

14

Tuinpad

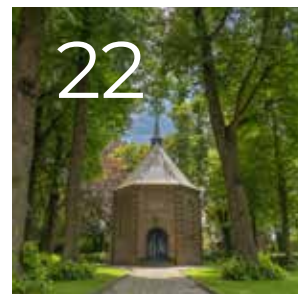
Het 'tuinpad van mijn vader', bekend van *Het Dorp* van Wim Sonneveld, ligt in Deurne. Dankzij een burgerinitiatief is het in ere hersteld.

8

Jeroen Dijsselbloem

De voorzitter van Brainport Eindhoven verwelkomt bestuurlijk Nederland in zijn regio.

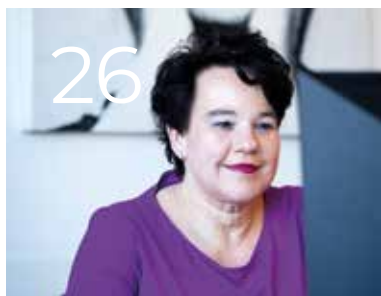
22

Van Gogh Nationaal Park

Veel Brabantse ambities komen samen in het nieuwste nationale park van Nederland.

Sharon Dijksma

De VNG-voorzitter kijkt uit naar het VNG Jaarcongres.

26

Victor Mids

Kijk eens met een ander perspectief, zegt de illusionist en arts.

30

34

Stadsgezant

Stadsgezant Janneke van Kessel zit zich in voor de sociaal-maatschappelijke agenda van de Brainportregio.

46

ASML

De Veldhovense chipfabrikant kan niet zonder de gemeente.

EN VERDER

6 Lopende Zaken 7 Commentaar Leonard Geluk 13 Drie vragen aan 17 Thorbeckehoogleraar
39 Column André Krouwel 40 Betoog 42 Personalia 45 Raad & Werk

Kabinet wil veel specifieke uitkeringen toch behouden

Het lukt het kabinet niet om het grootste deel van de specifieke uitkeringen (spuks) af te schaffen. Dat schrijft minister Judith Uitermark van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer.

De laatste jaren is het gebruik van de specifieke uitkering als financieel middel sterk toegenomen. In 2018 waren er zestien spuks, met een totaalbedrag van 8 miljard euro. In 2023 ging het om 153 spuks, met een totaalwaarde van 18,3 miljard euro.

Met de uitkeringen kan het rijk sturen op beleid, maar ze beperken de bestedingsvrijheid van gemeenten en provincies. Ook leiden ze vaak tot hoge administratieve lasten.

GEMEENTEFONDS

De coalitie had in het regeerakkoord afgesproken om de spuks daarom over te hevelen naar het gemeentefonds en het provinciefonds. Dat gaat gepaard met

een budgetkorting van 10 procent, met het idee minder administratieve lasten te hebben.

Uitermark heeft nu alle specifieke uitkeringen doorgelicht en concludeert dat slechts een beperkt aantal spuks met ingang van volgend jaar kan worden omgezet. Een ander deel volgt in 2027.

Een aantal van deze uitkeringen kan om juridische redenen niet worden omgezet, bijvoorbeeld omdat er een wettelijke verplichting is. Voor een ander deel geldt dat het afschaffen van de spuk indruist tegen de prioriteiten uit het regeerprogramma. Dan gaat het bijvoorbeeld om de woningbouw, waarbij bindende afspraken met medeoverheden zijn gemaakt, met 'daarbij passende sturing', schrijft de minister. Een ander deel van de spuks zou na 2026 toch al aflopen.

KORTING

De korting van 10 procent blijft in een groot aantal spuks wel ingeboekt, blijkt uit de brief van Uitermark. Ze wil de korting opvangen door met de decentrale overheden in gesprek te gaan over lagere prestatie-eisen of een meer doelmatige uitvoering.

De VNG stelt in een reactie zorgen te hebben dat de ingeboekte korting toch bij gemeenten terechtkomt. De VNG blijft hierover in gesprek. (RvdD) ☞

4

VNG
MAGAZINE
2025

*Desnoods ga ik op m'n
87e nog demonstreren bij
het Catshuis*

Dré Rennenberg, het oudste raadslid van Nederland, maakt zich boos: omdat de toelage voor pensioen en ziektekosten voor AOW-gerechtigde raadsleden is geschrapt, krijgen zij per maand een lagere vergoeding, *Eindhovens Dagblad* 23 mei

Nieuw verpakkingsakkoord in de maak

De VNG, NVRD en Verpact zijn vergevorderd met het maken van nieuwe afspraken over de inzameling van verpakkingen.

Het resultaat wordt de komende weken voorgelegd aan de achterbannen. De VNG vraagt om mandaat om de afspraken te vertalen in een nieuwe ketenovereenkomst.

Aanleiding voor een nieuwe ketenovereenkomst vormt de onvrede over de lopende afspraken. Met het nieuwe akkoord wordt verder gewerkt aan een kwaliteitsverbetering bij de inzameling, sortering en recycling van pmd. De gemeenten ontvangen voor de inzameling van pmd een vergoeding van Verpact. (MM) ☞

Koning opent 100ste congres

Koning Willem-Alexander opent dinsdag 17 juni in Eindhoven het honderdste Jaarcongres van de VNG. Hij houdt dan een toespraak en woont een deel van het plenaire programma bij.

Aansluitend gaat hij in gesprek met jonge bestuurders over hun ervaringen in het lokaal bestuur. Het congres thema is 'Samen maken we de toekomst'. Sinds 1918 organiseert de VNG jaarlijks een congres voor haar leden. Wat begon als een eendaagse bijeenkomst, is uitgegroeid tot een groot tweedaags evenement. Ook dit jaar worden meer dan drieduizend deelnemers verwacht. Het eerste congres vond plaats in Utrecht, dat daarna nog zeven keer gastheer was, de laatste keer in 2007. Het VNG Jaarcongres werd het vaakst, negen keer, georganiseerd door Den Haag. Amsterdam, Rotterdam en Maastricht tekenden elk zes keer voor de organisatie.

Er was geen congres in de oorlogsjaren 1940-1945 en in de coronajaren 2020 en 2021. Eindhoven is dit jaar voor de vierde keer de congreslocatie, na 1967, 1977 en 1982. (LM) ☞

WRR: kijk ook naar het sociale aspect van klimaatadaptatie

De overheid moet bij klimaatadaptatie naast fysieke maatregelen ook inzetten op sociale infrastructuur die mensen naar elkaar laat omkijken, hun onderlinge vertrouwen verhoogt en handelingsperspectief biedt.

Te denken valt daarbij aan bibliotheken, stations en recreatievoorzieningen. Dat zegt de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR). Dergelijke plekken vervullen functies die maatschappelijke veerkracht versterken. Zo kunnen ze dienstdoen als kanalen voor betrouwbare informatievoorziening, als ontmoetingspunt waar mensen elkaar beter leren kennen, en als klimaatshelters voor hulp en opvang bij calamiteiten. Volgens de WRR wordt de impact van klimaatverandering mede bepaald door menselijk gedrag in getroffen gebieden. Adaptatiebeleid dat rekening houdt met factoren als omgaan met onzekerheid, sociale cohesie en sociaal-economische positie verbetert de klimaatbestendigheid.

EXTREEM WEER

Inwoners krijgen door klimaatverandering vaker en indringender te maken met extreme weersomstandigheden. Dan kan het gaan om hevige neerslag, extremere rivierwaterstanden, langdurige hitte en aanhoudende droogte en zeespiegelstijging. De impact van een klimaatgebeurtenis reikt verder dan schade en slachtoffers, aldus de WRR. In het slechtste geval verliezen mensen hun vertrouwen in de overheid en

elkaar, raken gemeenschappen onthecht en neemt armoede toe. Een klimaatgebeurtenis heeft dus fysieke én sociale gevolgen. Vooral mensen uit lagere inkomensgroepen of met een klein sociaal netwerk zijn bijzonder kwetsbaar.

SOCIALE FACTOREN

Voor deze sociale factoren is in het Nederlandse adaptatiebeleid te weinig aandacht, zegt de WRR. De focus ligt op fysieke beschermingsmaatregelen. Er zijn al wel goede aanzetten, zoals in Dordrecht, Rotterdam en Amsterdam. Daar wordt klimaatadaptatie meegenomen in stadsontwikkeling met oog voor sociale cohesie en weerbaarheid. Dat is echter nog lang geen gemeengoed. Samenwerking en kennisdeling tussen overheden op dit vlak zijn hiervoor essentieel. Nederland moet niet alleen fysiek goed beschermd zijn tegen een breed scala aan extreme weersomstandigheden, maar ook zijn voorbereid op de sociale gevolgen van klimaatverandering. Gevolgen die zich niet laten temmen door fysieke adaptatiemaatregelen. (MM) ☞

TEKST: VNG

TERUGBLIK BESTUURS- VERGADERING 19 MEI 2025

Deze digitale bestuursvergadering stond onder meer in het teken van de Voorjaarsnota en de ALV.

LEDENBRIEF VOORJAARSNOTA

Het bestuur besprak de conceptleden-brief over de Voorjaarsnota. De brief biedt een terugblik op de gezamenlijke inzet sinds 2022, gaf duiding aan het huidige tussenresultaat en schetste de inzet van de VNG voor de komende maanden. Ook werd de nieuwe jeugd-resolutie toegelicht, die tijdens de ALV op 18 juni wordt voorgelegd, evenals de

voortzetting van de inzet uit de Najaars-resolutie. Tot slot bevatte de brief een financiële analyse en een advies voor de begroting 2026–2029.

VOORBEREIDING ALV 18 JUNI

De stukken voor de ledenvergadering kwamen uitgebreid aan bod. Het ging onder meer om het contributievoorstel 2026, de Kadernota inclusief GGU-begroting en -bijdrage, het Risicobeheer-fonds, de resoluties over collectieve digitalisering (inclusief Common Ground), jeugd en verpakingsafval. Daarnaast gaf voorzitter Nathalie Kramers van de commissie Zorg, Jeugd en Onderwijs een toelichting over de stand van zaken

van de onderhandelingen rond het IZA en het AZWA (Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord).

WEERBARE SAMENLEVING

Ook lag een voorstel voor een weerbare samenleving op tafel. Dit bevatte een eerste uitwerking van gemeentelijke maatregelen en uitgangspunten voor een landelijk netwerk van noodsteunpunten. Voor een volwaardige lokale aanpak zijn extra investeringen nodig, maar zicht op middelen vanuit het rijk ontbreekt vooralsnog. De uitwerking van financiële scenario's, zowel voor de VNG als voor gemeenten, vormt een onderdeel van de bestuurlijke opdracht.

NEDERLANDSE DIGITALISERINGS- STRATEGIE

Het bestuur stelde de inhoud vast van de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS). Deze strategie moet ervoor zorgen dat de verschillende bestuurs-lagen beter gaan samenwerken om de kansen van digitalisering te benutten en de weerbaarheid van de overheid te vergroten. De NDS richt zich op zes prioriteiten die versnelling vragen binnen het 'digitale Huis van Thorbecke'.

TERUGBLIK COLLEGE VOOR ARBEIDSZAKEN 14 MEI

Op de agenda stonden de eindresultaten van de cao's Gemeenten/SGO en de Cao Aan de Slag, de pensioen-transitie en het programma Arbeids-marktkrapte.

CAO GEMEENTEN/SGO 2025-2026

Op 17 april is er met de bonden tot een eindresultaat gekomen. Het CvA kreeg toelichting op de inhoud en het vervolg. De looptijd van de cao is twee jaar met een totale loonstij-ging van 6,7 procent plus 35 euro nominaal (7,51 procent). De verhoging verloopt in stappen de komende twee jaar. Verder zijn er afspraken over: het minimumuursalaris van 16 euro, verbetering van toelagen, het aflossen van studieschuld via het IKB, RVU en

het uitfasen van een aantal aanvul-lende socialezekerheidsregelingen. Ook gaan partijen diverse onderzoe-ken uitvoeren om de cao actueel te houden. Leden worden via webinars geïnformeerd. De ledenraadpleging loopt tot 3 juni en de bekrachtiging is op 6 juni.

CAO AAN DE SLAG

De onderhandelingen voor de nieuwe Cao Aan de Slag startten in eerste instantie traag vanwege de lopende gesprekken met het rijk over de financiering. Waar in de eerste ronde met de bonden snel tot afspraken kon worden gekomen, liep het overleg in de tweede ronde spaak. Het eindbod dat de werkgever vervolgens heeft neergelegd, is door de bonden voor-gelegd aan de leden en geaccepteerd. De ledenraadpleging van de VNG

loopt tot 23 juni, met bekrachtiging op 2 juli.

PENSIOEN

Het ABP-bestuur beoordeelt het transitieplan van sociale partners. Het advies over invaren en transitie van het verantwoordingsorgaan is een belangrijke stap. Het amendement uit de Kamer over de pensioentransitie levert veel discussie op. De stemming is daardoor uitgesteld.

PROGRAMMA ARBEIDSMARKT- KRAPTE

Het CvA kreeg een update van de nieu-we programmaleider. Het programma loopt tot 2027. Gezien eerdere resulta-ten en het advies om samenwerking voort te zetten, is gevraagd om een integrale aanpak voor een vervolg, inclusief borging binnen de VNG.

Leonard Geluk

Algemeen directeur VNG

leonard.geluk@vng.nl, linkedin.com/in/leonardgeluk

KÓM, WE GAAN HET DOEN!

Samen maken we de toekomst. Ik vind het een fijne, opgeruimde titel voor ons jaarcongres. Wat eruit spreekt, is zin om in beweging te komen. Samen aan de slag om het land een grote opknapbeurt te geven. Het is nodig, de publieke zaak is verzwakt.

‘Publieke zaak’ klinkt institutioneel, maar het gaat over alles wat wezenlijk is voor iedereen. Wonen, zorgen voor elkaar, goed onderwijs, gelijke kansen, goed onderhouden wegen, veiligheid. De dingen die te groot zijn om voor jezelf te regelen, en die we daarom samen doen. Voor ons, gemeenten, is de publieke zaak onze *middle name*. Het woord ‘gemeente’ is verbonden aan het woord ‘meent’, in vroeger tijden een landje waar mensen samen eten verbouwden. Ze verdeelden het werk – de sterksten de zwaarste taken – en verdeelden de opbrengst.

Gezamenlijkheid geeft betekenis. Een zo hoog mogelijk inkomen voor jezelf geeft niet het grootste geluk. In de neoliberale jaren is de publieke zaak deels uitgehold als gevolg van de focus op individuele vrijheid en inkomen. Maar, mensen die te eenzijdig eigen behoeften en verlangens nastreven, zijn uiteindelijk leeg en ongelukkig. Een land zonder goede collectieve voorzieningen is dat ook.

Ik ben net begonnen in *Wisselwachter – Amerika en Europa 1933-1945*, het nieuwe boek van Geert Mak. Hij schrijft hoe de Amerikaanse president Franklin D. Roosevelt samen met z’n adviseur Harry Hopkins de New Deal

opzette. Het hervormingsprogramma gaf de Amerikanen hoop en een beetje bestaanszekerheid in een tijd van diepe recessie en armoede. Dat was van Roosevelt deels idealisme en deels strategie.

Een actueel gegeven. Een overheid die levert, is het beste antwoord op populisme. De neoliberale erfenis en het politieke kortetermijntheater hebben in Nederland de publieke zaak deels uitgehold. Het uitkleden van uitvoeringsorganisaties, gevangenissen, onderwijskansen, de publieke omroep, de lijst van voorbeelden is lang.

Politiek zou moeten gaan over een goede balans tussen eigen inkomen en koopkracht, versus de publieke zaak. Maar de wijzer slaat te veel, en al veel te lang, door naar het eerste.

Gemeenten zijn de hoeders van de publieke zaak. Met onze partners uit het maatschappelijk middenveld maken we nu nadrukkelijk zelf de Agenda 2040. Of het nu woningcorporaties zijn, onderwijskoepels of planbureaus, er is een enorme motivatie om de schouders te zetten onder de publieke zaak. Ook is er overeenstemming over de oplossingsrichtingen, op een presenteerblad reiken we oplossingen aan waar we geen spijt van kunnen krijgen. Samen maken we de toekomst. Kóm, we gaan het doen!

GEMEENTEN
ZIJN DE HOEDERS
VAN DE PUBLIEKE
ZAAK

JEROEN DIJSSELBLOEM

Het *succes* van Brainport

8

VNG
MAGAZINE
2025

ALS VOORZITTER VINDT JEROEN DIJSSELBLOEM HET EERVOL NAMENS DE 21 GASTGEMEENTEN *TOUT* LOKAAL BESTUURLIJK NEDERLAND TE MOGEN ONTVANGEN IN ZIJN BRAINPORTREGIO. EN DAT VOOR HET **HONDERDSTE VNG JAARCONGRES**.

A man with glasses, wearing a blue suit and tie, stands in a modern architectural setting made of large, light-colored concrete blocks. He is leaning on one of the blocks. The background shows green trees and a clear sky. The text is overlaid on the right side of the image.

‘Eindhoven was een
klein stadje toen
Philips hier kwam’

‘Geld in *de pot* stoppen om samen te kunnen investeren’

Veel uitwisseling en inspiratie, daar draait het om bij de VNG Jaarcongressen, zegt Dijsselbloem in gesprek met *VNG Magazine* over wat de 21 gastgemeenten te bieden hebben. ‘Het Jaarcongres gaat altijd over onze bestuurlijke actualiteiten. Hoe staan we ervoor als gemeente, waar zitten de knelpunten en wat zijn de discussies met het rijk? Dat het de honderdste keer is, geeft dit congres een extra dimensie. Het gaat dan ook over de traditie en historie van de VNG en gemeenten. Dat kunnen we dit keer plaatsen tegen de achtergrond van een zeer innovatieve regio.’

Een regio in transitie. Herkende u die nog toen u naar uw Eindhoven terugkwam als burgemeester?

‘Ik ben een kind van de regio, opgegroeid in Son en in Eindhoven. De families van zowel mijn vader als moeder wonen in deze regio. Veel is nog herkenbaar. Dat zit hem in de structuur van de stad, in de kenmerken van de streek, maar zeker ook in de cultuur, de gemoedelijkheid en het carnaval. Tegelijkertijd is de stad flink veranderd. Toen ik wegging, was Eindhoven een middelgrote, niet superdynamische industriële stad. Nu is de stad veel internationaler, veel bruisender met een groot aanbod aan cultuur en design. Dat leidt tot wat wij de Eindhovense *vibe* noemen. Een sfeer die er niet was in mijn jonge jaren. Wij vermaakten ons wel als middelbare scholieren in Eindhoven, maar het is onvergelijkbaar met de huidige sfeer en uitstraling van de stad en regio. Ik maak op de een of andere manier opnieuw kennis met deze regio die ik op mijn negentiende verliet.’

‘Samen maken we de toekomst’ is het congres-thema. Biedt Brainport de inspiratie hiertoe?

‘Deze innovatieve regio telt meer dan zeventienduizend tech maakbedrijven. Die zijn allemaal bezig met heel slimme oplossingen voor de uitdagingen van de toekomst. Daar kunnen wij de congresgangers mee inspireren. De discussie gaat altijd over de economie

en samenleving zoals we die kennen. We besteden betrekkelijk weinig tijd aan innovatieve oplossingen of nieuwe manieren om problemen te benaderen. Aan de Design Academy Eindhoven, een internationaal topinstituut, worden ook social designers opgeleid. Dat zijn designers die niet aan de slag gaan met materie, maar die maatschappelijke uitdagingen op een geheel nieuwe manier doordenken. Er gebeurt hier heel veel.’

De samenwerking in Brainport wordt steeds hechter. Hoe krijgen jullie dat voor elkaar?

‘Dat heeft een lange traditie. Het is niet ineens bedacht. Eindhoven was een klein stadje toen Philips hier kwam. Dat werd het grootste bedrijf in de geschiedenis van Nederland. Een grote multinational die ook een enorme verantwoordelijkheid nam voor de ontwikkeling van de stad. Die liet woonwijken bouwen, een studiefonds en moeder- en kindzorg opzetten en richtte een privaat bedrijfspensioenfonds op. Allemaal zaken die er in die tijd nog helemaal niet waren. Die verantwoordelijkheid voor het welbevinden van de stad en de regio proef ik nog steeds bij veel van onze bedrijven. Het bedrijfsleven draagt honderden miljoenen bij aan publieke investeringen die nodig zijn in deze regio. Dat is uniek en komt ook voort uit die lange traditie.’

‘Een tweede aspect is dat de belangen van die grote groep tech maakbedrijven sterk parallel zijn geschakeld. Ze hebben er allemaal belang bij dat hier wordt geïnvesteerd in talentontwikkeling. Ze hebben er een enorm belang bij dat hier voldoende betaalbare woningen komen voor hun medewerkers. Bedrijven werken onderling ook veel samen met de kennisinstellingen. De echte elementaire innovatie komt eigenlijk daarvandaan. Ook daar weer die sterk gedeelde belangen. Dat maakt dat de samenwerking hier zo tot zijn recht komt. Elke publiek-private samenwerking begint met het goed formuleren van het gedeelde belang en wat je samen wilt bereiken. Bijzonderheid is ook dat het in de jaren negentig economisch heel slecht ging in deze regio. Het waren heel donkere dagen waarin een groot deel van onze

10

VNG
MAGAZINE
2025

Wie
is...

**Jeroen
Dijsselbloem**
(PvdA) is voorzitter van de Brainportregio Eindhoven. Sinds 13 september 2022 is hij burgemeester van Eindhoven.

beroepsbevolking in één keer thuis zat. Dat gaf een extra impuls. Hoe komen we samen uit dit diepe dal?’

U gelooft in gezamenlijke financiering om publiek-private samenwerking succesvol te maken?

‘Samenwerking krijgt *body* en gaat vliegen, door wat de Engelsen *skin in the game* noemen. Geld in de pot stoppen om samen te kunnen investeren. Daar geloof ik sterk in. Nederland kent veel overlegtafels en samenwerkingsverbanden. Het grote risico is dat we blijven steken in praten. Hier maken we het concreet. Wat gaan we dan doen, wat is er nodig en ben je ook bereid om mee te financieren? Concreet voorbeeld is ons busstation. Dat moet wel drie keer zo groot worden om aan de toenemende vraag te voldoen. Daar draagt het rijk aan bij, de provincie, het bedrijfsleven en alle 21 gemeenten naar rato van hun omvang. We weten allemaal dat dit busstation de levensader is naar alle kernen in de regio. Het beseft bij alle gemeentebesturen is diep dat de Brainportregio echt één regio is met één arbeidsmarkt. Wij beseffen dat we hier moeten samenwerken en dat we sterk gedeelde belangen hebben. We plukken de vruchten en adresseren de knelpunten die er zijn. Iedereen herkent de bijzondere positieve ontwikkeling waar deze regio in verkeert.’

Is het moeilijk een balans te vinden tussen de wensen van bedrijven en de publieke belangen?

‘Daar bestaan heldere afspraken over. Gegeven het enorme belang van dit bedrijf voor Nederland en Europa, willen we de groei die ASML nodig heeft graag hier realiseren. Maar dat vergt ook inzet en een bijdrage van de onderneming, waar ze ook zeer toe bereid is. ASML betaalt mee aan infrastructuur, woningbouw en talentontwikkeling en sponsort veel maatschappelijke doelen. Maar op de thema’s infrastructuur en woningbouw is het aan de politiek om te besluiten welke woningen er voor welke doelgroepen komen. De gemeenteraden nemen de besluiten, het bedrijfsleven is het daarmee eens. Het is dus niet zo dat in de boardrooms van ons bedrijfsleven wordt besloten voor wie er gebouwd gaat worden.’

Alles staat onder druk. Hoe vangt u die grote groeiopgave op?

‘We werken heel nauw samen met de woningbouwcorporaties en projectontwikkelaars. We creëren teams waar mensen fysiek naast elkaar zitten om te proberen de procedures en de werkvoorbereiding sneller en efficiënter te laten lopen. Per project wordt bekeken wat er nodig is om te versnellen. Voor het stikstofprobleem hebben we Den Haag nodig. Voor de netcongestie heb ik TenneT, Enexis en ook Den Haag nodig. Maar hiervoor kan de Brainportregio ook zelf innovatieve oplossingen aandragen dankzij de bedrijven gespecialiseerd in batterijtechnologie.

‘Veel mensen werken ook aan een slimmere manier van omgaan met overschotten en tekorten aan energie. Het is geen permanente piek op het elektriciteitsnet. Hoe kunnen we het gebruik slimmer spreiden over de dag en week? Belangrijk punt hierbij is dat de Brainportregio absoluut niet de ambitie heeft om alles hier te houden en hier op te lossen. De druk wordt te groot. Een deel van onze economische groei gaat zich verplaatsen naar een groter gebied om de regio heen. Wij ontwikkelen nu samenwerking met onder meer Weert en Venlo in Limburg. Wij zijn ook in gesprek met Meierijstad en met Tilburg. Brainport Eindhoven zal hopelijk sterk blijven en als ecosysteem verder groeien. Onze ruimtebehoefte, onze talentbehoefte en onze elektriciteitsbehoefte maken dat de olievlek steeds groter wordt. Steeds meer gemeenten zullen meeprofiten van het succes van de Brainportregio.’

‘Iedereen herkent de
bijzondere positieve
ontwikkeling van
deze regio’

Nieuwe stap voor subsidie lokale partij

Subsidie voor decentrale politieke partijen is een stapje dichterbij gekomen. Minister Judith Uitermark van BZK heeft de Wet op de politieke partijen naar de Tweede Kamer gestuurd.

Volgens het voorstel komt er jaarlijks 8 miljoen euro beschikbaar voor decentrale lokale partijen. Dat geld gaat niet alleen naar lokale partijen, maar ook naar lokale afdelingen van landelijke partijen. De hoogte van de subsidie is afhankelijk van het aantal zetels van de partij en de omvang van de gemeente. Het voorstel moet nog worden behandeld door het parlement. De wet treedt op z'n vroegst in 2026 in werking. (RvdD)

Dat is een lichte stijging ten opzichte van 2023, toen het 6,5 procent was.

12

VNG
MAGAZINE
2025

AGENDA

10 JUNI

**Bestuurlijke inloop-
sessie: weerbare
samenleving**

Online, 19.30-20.00 uur
vng.nl

11 JUNI

**Expertmeeting: vitaal
ouder worden**

Jaarbeurs MeetUp
(Beatrixgebouw),
Utrecht; 10.00-16.00
uur | vng.nl

13 JUNI

Dag voor de Raad

Stadhuis Tilburg,
10.00-17.00 uur |
raadsleden.nl

17 EN 18 JUNI

VNG Jaarcongres

Brainport Eindhoven
vngjaarcongres.nl

19 JUNI

**Ambtelijke middag
Dag van de Regio's**

Agri & Food Plaza
's-Hertogenbosch,
13.30-17.30 uur | vng.nl

19 JUNI

**Netwerkbijeenkomst
VNG-project Iedereen
doet mee!**

Gemeentehuis Vijf-
heerenlanden, Vianen,
13.00-16.30 uur | vng.nl

24 JUNI

**Derde Dinsdag-
webinar Gemeente-
financiën**

Online via Webinar-
geek, 16.00-17.00 uur |
vng.nl

26 JUNI

**Netwerkdag Landelijk
Gemeentelijk Netwerk
16-27 jaar**

Bar Beton, Station
Amersfoort Cen-
traal, 09.30-12.30
uur | platform-
sociaaldomein.nl.

Meer helderheid nodig over rol politie bij demo's

De politie heeft meer duidelijkheid nodig over welke taken agenten precies hebben bij demonstraties. Nu verschillen gemeenten nog te veel in de manier waarop ze het demonstratierecht invullen.

Die conclusie trekt de Inspectie Justitie en Veiligheid in een rapport over het demonstratierecht. De politie wordt geacht een demonstratie te 'faciliteren'. Maar omdat de aanpak daarvan per gemeente kan verschillen, ervaren demonstranten dat als 'willekeurig of inconsistent', ziet de inspectie. Dat uit zich onder meer in het feit dat de politie een demonstratie in de ene gemeente anders benadert dan in een andere gemeente.

Persoonlijke en politieke voorkeuren van de burgemeester spelen daar een rol bij, zeggen de respondenten in het onderzoek. 'Sommige burgemeesters staan positiever tegenover demonstraties of bepaalde groepen dan andere en zullen daarom minder snel voorwaarden opleggen', schrijft de Inspectie JenV.

Om problemen en willekeur te voorkomen, moet daarom op nationaal niveau duidelijker gemaakt worden wat precies de rol van de politie is, stelt de inspectie. In de set basisafspraken zou onder meer de reikwijdte van het faciliteren van demonstraties moeten worden afgebakend, zodat de overheid consistent kan optreden. Ook moet vastgelegd worden wat onder welke omstandigheden van zowel de overheid als van demonstranten kan worden verwacht. (RvdD)

3 VRAGEN AAN...

Paul Boogaard

Het dorp Goudswaard in de gemeente Hoeksche Waard, met iets meer dan tweeduizend inwoners, heeft weer een supermarkt. De gemeente staat garant voor een deel van de investering in wat wethouder Paul Boogaard (CDA) een 'belangrijke voorziening' noemt.

1
2
3

Waarom staat de gemeente op deze manier garant voor de terugkeer van een supermarkt?

'Goudswaard heeft jarenlang een supermarkt gehad. Die moest echter in januari de deuren sluiten, omdat er onvoldoende winst werd gemaakt. Maar als je aan inwoners vraagt wat de allerbelangrijkste voorziening is, dan is dat een winkel voor de dagelijkse boodschappen. Dat vinden ze vaak nog veel belangrijker dan bijvoorbeeld sportvoorzieningen, een bibliotheek of een dorps huis. Voor al die voorzieningen kunnen we als gemeente wat doen, met lagere huurkosten of subsidies bijvoorbeeld. Voor de belangrijkste voorziening mag dat niet. Een supermarkt is een commerciële onderneming. We hebben gezocht naar een manier waarop het toch kon, zodat de winkel werd heropend. Dat vinden we belangrijk voor de leefbaarheid. De oplossing vonden we in de garantstelling.'

Hoe werkt die regeling?

'Er is een crowdfunding gestart. Daarmee is zo'n 175.000 euro opgehaald, waarvan een derde in het dorp zelf, ongeveer 60.000 euro. Dat geeft aan dat de inwoners een winkel belangrijk vinden. De minimuminleg was 500 euro, we weten dat het niet voor iedereen is weggelegd. Het is een lening met een looptijd van 60 maanden en een rendement van 6 procent. Dus over vijf jaar hebben de mensen hun geld terug. Als dat niet lukt, staan we als gemeente garant voor de helft van dat bedrag. De andere helft is voor risico van de investeerders. De crowdfunding is alleen voor de eerste investering; er moest een nieuwe koeling komen, bijvoorbeeld, en de inkoop van de voorraad. De vastgoedeigenaar heeft de huur verlaagd, en de leverancier heeft ook wat gedaan. Zo draagt iedereen bij. Uiteindelijk moet de exploitatie gaan draaien. Daar ligt een verantwoordelijkheid voor de inwoners. Maar zij willen dit graag; over hun bereidwilligheid maak ik me geen zorgen.'

Een dorp verderop heeft ook een supermarkt. Is dit geen concurrentievervalsing met overheidssteun?

'Als gemeente geven we geen geld uit, we staan alleen garant. Daarnaast hebben de supermarkten allemaal een eigen verzorgingsgebied. Voor Goudswaard is deze sociale voorziening wel belangrijk. Maar uiteindelijk moet dat wel bekostigd worden uit de exploitatie; de gemeente investeert daar niet in. We zijn niet bang voor precedentwerking. Als dit werkt, kunnen we het juist ook inzetten in andere dorpen en wellicht blijkt dit dan hét instrument dat ook andere gemeenten kunnen inzetten om commerciële voorzieningen te behouden die cruciaal zijn voor de leefbaarheid.'

BURGERINITIATIEF DEURNE

Nieuw **leven** voor *Het Dorp*

14

VNG
MAGAZINE
2025

‘HET DORP’ VAN WIM SONNEVELD WAS DE AANLEIDING VOOR EEN BURGERINITIATIEF IN DEURNE. DAAR IS ‘**HET TUINPAD VAN MIJN VADER**’ UIT HET LIEDJE UITGEBREID TOT EEN OPENBAAR PARK. EEN MOOI VOORBEELD VAN BURGERPARTICIPATIE DAT DE GEMEENTE GRAAG OMARMDE.

Het staat er echt, een beetje verscholen tussen het groen: een blauw straatnaambordje met ‘Het tuinpad van mijn vader’. De woorden zijn onderdeel van het collectief geheugen van Nederland, drie keer keren ze terug in de van nostalgie druipende evergreen *Het Dorp* van Wim Sonneveld, een vaste waarde in de bovenste honderd van de Top 2000 en vrijwel altijd op nummer 1 in de Evergreen Top 1000 van Radio 5. Het bestaat dus, dat tuinpad – inclusief de hoge bomen die tekstschrijver Friso Wiegiersma daar in 1965 nog zag staan. Wiegiersma was een van de vijf zoons van de Deurnese arts en kunstschilder Hendrik Wiegiersma wiens monumentale huis tegenwoordig een museum is, De

Wieger. Het tuinpad was onderdeel van het landgoed dat bij het huis hoorde en is nu een schim van wat het ooit was. Van de hoge bomen zijn er zestig jaar later nog enkele over.

*Ik weet nog hoe het was
De boerenkind’ren in de klas
Een kar die ratelt op de keien
Het raadhuis met een pomp ervoor
Een zandweg tussen koren door
Het vee, de boerderijen
En langs het tuinpad van m’n vader
Zag ik de hoge bomen staan
Ik was een kind en wist niet beter
Dan dat ’t nooit voorbij zou gaan*

Friso Wiegiersma beschreef in *Het Dorp* zijn jeugdherinneringen aan Deurne; in de vertolking van diens partner Sonneveld groeide het uit tot een iconisch stukje Nederlandstalige muziek-

geschiedenis. Dat het over Deurne ging, en dat het pad dat achter museum De Wieger meandert hét tuinpad is, dat weet de plaatselijke bevolking wel. Maar dankzij een opmerkelijk burgerinitiatief is de geschiedenis nu ook voor de rest van Nederland tot leven gewekt.

PARKFUNCTIE

Deurnenaar Henry van den Berkmortel, gepensioneerd directeur van een reclamebureau, zag een jaar of negen geleden de locatie gelegen tussen het centrum van Deurne en De Wieger verloederen. Het braakliggend terrein lag vol puin van de daar gesloopte basisschool en was afgezet met hekken. Van den Berkmortel kwam er dagelijks langs, op weg van huis naar zijn werk, en tijdens die loopjes ontstond het idee om het gebied nieuw leven in te blazen, er weer een echte parkfunctie aan te

'De gemeente heeft goed meegedacht en meegewerkt', zegt Peter Gevaert. Beeld: DCI Media/René Manders

geven en de verbinding met het tuinpad te maken.

Hij maakte wat tekeningen, deelde ze met vrienden en ging in gesprek met omwonenden. Iedereen reageerde enthousiast en daardoor gesterkt stapte hij naar de gemeente. De wethouder bleek ook enthousiast en beloofde van het plan werk te maken.

Toen bleef het stil. Het verbaasde Van den Berkmortel niet, hij had al vaker dingen in Deurne geïnitieerd en wist dat de ambtelijke molens niet altijd even zo snel draaien als hij zou willen. Op zijn aandringen werd een ambtenaar aangesteld met wie hij voortaan rechtstreeks zou kunnen schakelen. Die ambtenaar, Ruud van den Bekerom, bracht het spel weer op de wagen. 'Er kwam weer garen op de klos, zoals we hier in Deurne zeggen', zegt bestuurslid Peter Gevaert van Stichting Tuinpad.

BURGERINITIATIEF

Daarmee werd het ook tijd om wat tot dan toe 'slechts' een idee was, met wat schetsen, te verheffen tot een burgerinitiatief. De gemeente Deurne had al sinds 2006 een 'Verordening op het burgerinitiatief'. Daarin is bepaald dat, om een voorstel op de agenda van de raad te krijgen, er minimaal 25 steunbetuigingen moeten zijn. Veel lager kan een drempel niet zijn. Na een presentatie

was ook de gemeenteraad om en kreeg het initiatief in 2021 groen licht. 'Het tuinpad' was vanuit het oogpunt van marketing een mooie basis, maar de ambities van de initiatiefnemers reikten verder. Het pad is daarin slechts een deel van een 'culturele wandelroute' die de wijk Koolhof – waarin museum De Wieg staat – verbindt met het park (dat inmiddels ook Tuinpad Park heet) en het centrum met attracties als het Cultuurcentrum en de St. Willibrorduskerk.

In het *bidbook* van de stichting werd de lat hoog gelegd: het initiatief beoogde niet minder dan de vergroening van het centrum en omgeving. 'Klimaatbeheersing, duurzaamheid, recreatie, beweging, cultuur, toerisme en verbinding tussen mensen worden in één plan bijeengebracht'. Zeg daar als gemeente maar eens 'nee' tegen.

Dat deed Deurne dan ook niet. Linda Bokhout, adviseur participatie en

communicatie bij de gemeente, zegt dat het in de genen van Deurnenaren zit om dingen zelf te regelen. 'Het is een soort eigengereidheid van: wij kunnen het zelf. Die energie wil je als gemeente graag omarmen. Zo'n initiatief als dit moet echt vanuit de inwoners komen. Het is knap hoe Henry dit heeft aangevlogen. Hij voelt heel goed aan wat burgerparticipatie inhoudt. Voor hij bij ons kwam, had hij al veel met de omgeving gepraat en opmerkingen van omwonenden in zijn plan verwerkt. Dat had hij knap gedaan.'

MEER GROEN

Projectleider Van den Bekerom: 'Wij hadden nog geen concrete plannen met die locatie en de plannen van Van den Berkmortel raakten aan veel gemeentelijke beleidsterreinen: cultuur, economie, sociale cohesie, duurzaamheid, ruimtelijke ontwikkeling. Gelet op de intensieve bebouwing daar was dit een ideale plek

'Die energie wil je als gemeente graag omarmen'

Friso Wiegiersma bij een
buste van Wim Sonneveld.
Beeld: Fotodienst GAU

‘Ik denk dat ons enthousiasme *aanstekelijk* heeft gewerkt’

om meer groen terug te brengen. Dus ja, wij hebben dit initiatief van harte opgepakt, afspraken met de stichting gemaakt en die vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Het pad is bijna een kilometer lang, de stichting werkt het parkdeel uit en de gemeente denkt daarin mee. Voor het centrumdeel is de gemeente leidend en denkt de stichting mee.’

TROTS

Vorig jaar juni ging het park open. Er staan picknickbanken, er zijn een kinderspeelplaats, een jeu-de-boulesbaan en een omheind hondenloosveld. Centraal staat het podium, waar iedereen gebruik van kan maken. Een piepjonge sequoia moet uitgroeien tot een reusachtige blikvanger, een rol die nu nog wordt vervuld door een metershoog roestvrijstalen kunstwerk uit 1979, dat in een gemeentedeput jarlang in de vergetelheid was geraakt en nu weer voor iedereen zichtbaar is. Bestuurslid Gevaert van Stichting Tuinpad is trots op het park. ‘De gemeente heeft echt goed meegedacht en meegewerkt. Ik denk dat ons enthousiasme aanstekelijk heeft gewerkt bij de gemeente. Die zag: zij gaan er serieus mee aan de slag, dan kunnen wij niet achterblijven. Het past natuurlijk ook in de doelstellingen van de gemeente.

Denk aan de aanpak van hittestress. Als je tegenover het park in een flat zit te bakken, ben je blij als je even naar buiten kunt en aan de overkant van de weg op een bankje kunt zitten.’

ONDERHOUD

Met de gemeente Deurne zijn ook afspraken gemaakt over het onderhoud van het park. Van den Bekerom: ‘We hebben hier *Deurne doet ’t*, waarin de gemeente samen met inwoners, bedrijven en organisaties de openbare ruimte beter en mooier maakt. Daar past dit goed in. Wij stellen materiaal beschikbaar, de vrijwilligers van de stichting doen het kleine onderhoud. De stichting is ook verantwoordelijk voor de exploitatie van het park.’

Gevaert, aanvullend: ‘Dat onderhoud werkt prima, het is ook gewoon gezellig. Er is veel animo voor.’ Gaat dit burgerinitiatief nu ook leiden tot een enorme toestroom van toeristen? ‘Deurne wordt geen New York,’ zegt Gevaert, ‘maar de route is wel opzet om meer bekendheid te krijgen en het museumbezoek wat op te krikken. Daar hoort ook citymarketing bij. Wij proberen daar een bijdrage aan te leveren. Het park is nu af, nu gaan we aan de slag met de wandelroute.’ Deurne wil het resultaat van dit burgerinitiatief graag delen met de bezoekers van het VNG Jaarcongres. Bokhout: ‘We

willen ons verhaal vertellen, ondersteund door wetenschappelijk onderzoek van de Erasmus Universiteit. Het lied is natuurlijk een cadeautje. *Het Dorp* is Deurne. Ze zullen het hier niet hardop zeggen, maar Deurne is best trots op dit culturele erfgoed.’

*De dorpsjeugd klit wat bij elkaar
In minirok en beetlehaar
Een joelt wat mee met beatmuziek
Ik weet wel het is hun goeie recht
De nieuwe tijd, net wat u zegt
Maar het maakt me wat melancholiek
Ik heb hun vaders nog gekend
Ze kochten zoethout voor een cent
Ik zag hun moeders touwtjespringen
Dat dorp van toen, het is voorbij
Dit is al wat er bleef voor mij
Een ansicht en herinneringen*

Een kar die ratelt op de keien zul je in het Deurne van nu niet snel meer tegenkomen, laat staan zoethout voor een cent. Voor het raadhuis staat geen dorpspomp.

Maar niet alles is veranderd sinds Friso Wiegiersma *Het Dorp* schreef. Minirok en beetlehaar, zoals beschreven in het liedje, heeft de dorpsjeugd niet meer, maar met het podium in het Park Tuinpad krijgt ze wel weer een mooie plek om bij elkaar te klitten. Deurne heeft de sepia ansichtkaart weer kleur gegeven.

*'Ik schrik niet snel.
Geef mij maar
problemen, dat vind
ik leuk'*

De Utrechtse wethouder Senna Maatoug
(GroenLinks) is een halfjaar in functie en
heeft het naar haar zin, AD 24 mei.

‘Vergoeding raad niet van uitkering’

**De vergoeding die raadsleden krijgen voor hun raads-
werk, moet geen invloed hebben op een eventuele
uitkering die een raadslid krijgt. Die aanbeveling doet de
Nederlandse Vereniging voor Raadsleden in een nieuw
advies.**

Wie een uitkering krijgt voor bijvoorbeeld arbeidsongeschikt-
heid of werkloosheid, moet eigen inkomsten opgeven bij het
UWV. De inkomsten worden vervolgens verrekend met de
hoogte van de uitkering. Dat geldt ook voor de vergoeding die
raadsleden krijgen.

Volgens de raadsledenvereniging leidt die regeling tot een aan-
tal ‘aangrijpende situaties’ die ertoe leiden dat mensen met een
beperking niet meer politiek actief willen zijn. Dat komt onder
meer omdat de regeling complex is, maar ook omdat het UWV
in voorkomende gevallen een raadslid niet meer als arbeidsbe-
perkt beschouwde, omdat deze politiek actief was. Daardoor
werd de uitkering stopgezet.

Volgens de NVvR moet het raadslidmaatschap geen ‘financi-
eel risico’ zijn. Het passief kiesrecht is immers ‘een recht voor
iedere betrokken burger’. (RvdD) ✎

Beste Thorbecke professor,

RELIGIE SPEELT VAAK EEN GROTE ROL BIJ
LEVENSKEUZES. MAAR ROTTERDAMSE BRUIDS-
PAREN VREZEN EEN STREEP DOOR HUN HUWE-
LIJKSCEREMONIE, ALS DIT WORDT BENOEMD.
IS DAT ECHT DE BEDOELING VAN DE SCHEIDING
TUSSEN KERK EN STAAT?

TJALLING VONK,
RAADSLID (CHRISTENUNIE) ROTTERDAM

Geachte heer Vonk,

In de scheiding tussen kerk en staat zoals
we die in Nederland hebben vormgegeven,
geldt geen verbod op religie in het publieke
domein. Frankrijk is daar veel strikter in.
Maar in Nederland handelt een buiten-
gewoon ambtenaar van de burgerlijke
stand die een gelovig bruidspaar na het
sluiten van het huwelijk ook nog Gods
zegen wenst, niet in strijd met de schei-
ding tussen kerk en staat. Er kan wel lokaal
beleid zijn wat zich daartegen verzet, maar
daar gaan dan de raadsleden over. ✎

Geerten Boogaard,
Thorbeckehoogleraar

Ook een vraag voor Geerten Boogaard? Stuur een
mail naar: thorbeckehoogleraar@vngmagazine.nl.

IN BEELD

GEDUMPTE JERRYCANS

Medewerkers van de milieudienst ruimen 21 gedumpte jerrycans met vermoedelijk afval van crystal meth op, door ze mee te nemen in grote blauwe vaten. De jerrycans werden begin vorige week door bewoners aangetroffen langs een zandpad in het buitengebied van Goirle. Die deden een melding via een app van de gemeente. De politie in Brabant doet nog onderzoek naar wat er precies in de jerrycans zit, en ook wie ze gedumpt heeft, al kwam er uit minstens één een schadelijke damp vrij.

DTL lasershows

Het veilige en milieuvriendelijke alternatief voor vuurwerk

In een tijd waarin duurzaamheid, veiligheid en publieksbeleving steeds belangrijker worden, biedt DTL Lasertechniek gemeenten en andere organisatoren van evenementen een verrassend alternatief voor traditioneel vuurwerk. Oprichter Etwin Zijlstra, al bijna veertig jaar actief in de wereld van lichttechniek, vertelt over de opkomst van laser- en multimediashows als toekomstbestendige alternatief voor vuurwerkshows.

Zijn voornaam, Etwin met een T, is al even uniek als zijn vakgebied. "Mijn ouders waren blijkbaar al creatief," lacht hij. "Ze hebben mijn naam samengesteld uit 'Eeuwe' en 'Timon'. Die originaliteit zit blijkbaar een beetje in de familie en misschien ook wel in de manier waarop ik werk."

Van fascinatie tot totaalbeleving

In de jaren '80 begon Zijlstra met experimenteren in de toen nog onbekende wereld van lasershows. Inmiddels is DTL Lasertechniek uitgegroeid tot een gevestigde naam in binnen- en buitenland. "Wat mij altijd heeft geraakt, is hoe licht, laser en muziek mensen kan verwonderen, inspireren en emotioneren. Niet alleen als visueel spektakel, maar als middel om verhalen te vertellen. Wij maken geen standaardshows, wij maken beleving met licht, laser, geluid, video, laseranimaties en muziek die volledig op elkaar zijn afgestemd."

Gemeenten en overheidsinstanties maken de laatste jaren steeds vaker gebruik van de expertise van DTL expertise.

DTL ontwikkelt maatwerkshows voor onder andere nieuwjaarsvieringen, stadsfeesten, openingen van woonwijken, infrastructurele projecten en bedrijfsevenementen. "We denken graag mee vanaf de tekentafel om de klant zo veel mogelijk te ontzorgen," legt Zijlstra uit. "Een lasershow kan bijdragen aan de identiteit van een bedrijf, stad of buurt. En dat op een manier die veilig, verbindend en duurzaam is."

Lasershow op Schiermonnikoog

Meer dan alleen lichtstralen

Lasershows bieden volgens Zijlstra een volwaardig alternatief voor vuurwerk. "Het is veel meer dan een paar stralen door de lucht. We kunnen bijvoorbeeld het verhaal van een stad laten zien, visueel versterken waar een gemeenschap voor staat, of samen met het publiek terugblikken op de geschiedenis."

De referenties spreken tot de verbeelding. "We hebben onder andere spectaculaire shows verzorgd bij Sail Den Helder, tijdens de jaarwisseling op de Hofvijver in Den Haag en tijdens Alkmaar Ontzet. Daarnaast zijn we jaarlijks actief tijdens talloze vieringen op 5 mei en Koningsdag en veel andere evenementen. En telkens weer merken we: het publiek is onder de indruk. Mensen zijn geraakt, soms zelfs ontroerd. Een lasershow is anders dan vuurwerk, maar minstens zo krachtig."

Voor gemeenten die nog twijfelen tussen vuurwerk en een duurzame oplossing, biedt DTL ook hybride shows aan. "We combineren lasers met een beperkt aantal (ecologische) vuurwerkeffecten. Zo behoud je de impact, maar met aanzienlijk minder milieubelasting."

Lasershow met ecologisch vuurwerk

Milieuvriendelijk én vergunning technisch aantrekkelijk

Een belangrijk voordeel van lasershows is hun lage milieubelasting. "Onze shows veroorzaken geen schadelijke rook, geen afval en geen knallend geluidsoverlast," benadrukt Zijlstra. Ook op praktisch vlak biedt een lasershow voordelen. "Veel gemeenten hebben al vaste stroomaansluitingen op markten en pleinen. Daar maken wij dankbaar gebruik van, waardoor we in veel gevallen volledig kunnen draaien zonder het inzetten van generatoren. Dat maakt onze shows nog duurzamer."

Lasershow Bevrijdingsdag 2025

Lasershow Koningsdag 2025

Daarnaast is het vergunningstraject vaak overzichtelijker en sneller te doorlopen dan bij traditioneel vuurwerk. "Dat merken gemeenten ook. Je bespaart tijd, beperkt risico's en biedt het publiek toch een spectaculair moment. En op het gebied van veiligheid voldoen we aan de strengste normen. We hebben goed contact met de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), waardoor we snel kunnen schakelen met het luchtverkeer als dat nodig is. We hebben wel eens een show enkele minuten moeten uitstellen omdat een traumahelikopter een noodoproep kreeg"

Eén aanspreekpunt voor totaalbeleving

DTL Lasertechniek levert alles onder één dak: licht, geluid, video en lasers. "Dat betekent: korte lijnen, duidelijke communicatie en één vast aanspreekpunt," zegt Zijlstra. "we zorgen voor een gestroomlijnde uitvoering en een show die past bij de locatie én het publiek. Zo hebben we voor locaties aan het water bijvoorbeeld de flyboard nightshow ontwikkeld, waarbij het optreden van het flyboardteam in de show kan worden verwerkt."

De oproep aan gemeenten

Wat we gemeenten willen meegeven die nog twijfelen: "Durf verder te kijken dan traditie. De techniek is er, het publiek is er klaar voor en de voordelen zijn overduidelijk. Wij laten zien dat duurzaamheid en spektakel uitstekend samengaan. En misschien wel het mooiste: een lasershow verbindt mensen op een manier die veilig, milieuvriendelijk en onvergetelijk is."

Lasershow Sail Den Helder, Marine Dagen

Meer weten?

Bezoek www.dttlaser.nl
of neem contact op voor een
vrijblijvende kennismaking.

Tel: 0592-530920

VAN GOGH NATIONAAL PARK

Brabant

zoekt de *balans*

HET VAN GOGH NATIONAAL PARK IS UNIEK. **SLINGERENDE BEKEN**, UITGESTREKTE BOSSEN EN EEUWENOUDE AGRARISCH LANDSCHAP. TEGELIJKERTIJD TELT HET GEBIED 1,5 MILJOEN INWONERS EN IS HET DE TWEEDE ECONOMIE VAN NEDERLAND. DE OPGAVE OM DIE BALANS TE BEWAREN, IS GROOT.

23

VNG
MAGAZINE
2025

A

ls je een fietstocht of een wandeling maakt in de Loonse en Drunense Duinen of door de beekdalen van de Aa en de Dommel, realiseer je je nauwelijks dat even verderop hard wordt gewerkt aan het verwerven van kennis op topniveau en aan een van de grootste economieën van het land. 'Het Van Gogh Nationaal Park beslaat een groot deel van Midden-Brabant en is een park van wereldklasse', zegt Johan van Gerwen (CDA), wethouder recreatie en toerisme van Meierijstad, een van de gemeenten die midden in het park liggen. 'De combinatie van stad, natuur en cultuur is uniek. Het nationaal park vertelt daarmee een krachtig en onderscheidend verhaal van een gebied waarin niet alleen veel mooie natuurgebieden en prachtige landschappen liggen, maar waar tegelijkertijd overheden, organisaties, boeren en bedrijfsleven samenwerken om het landschap en de biodiversiteit te versterken. Een aantrekkelijk en gezond woon-, werk- en leefklimaat dus. Daarnaast vormen ons prachtige landschap en de TU Eindhoven om de hoek, absolute vestigingsvoorwaarden voor grote bedrijven als Philips en ASML en voor een succesvolle kenniseconomie.'

Het Van Gogh Nationaal Park levert daarmee een belangrijke kwaliteitsimpuls voor een gezonde en mooie woon- en werkomgeving voor

‘Met deze **schaalsprong** neemt de druk op de ruimte toe’

24

VNG
MAGAZINE
2025

bewoners en voor nationale en internationale kennisswerkers. ‘Burgers die hier wonen, maar ook werknemers, kunnen door de aanleg van wandelroutes en nieuwe verbindingen tussen stad en platteland genieten van de omgeving en van nieuwe toeristische hotspots en streekwinkels’, gaat Van Gerwen verder. ‘Zo raken nieuwe en bestaande initiatieven verbonden met de stad.’

ECOLOGISCH KAPITAAL

Hoewel de ecologische en landschappelijke kwaliteiten van het Van Gogh Nationaal Park dus veel kansen bieden, staan landschap en natuur ook onder druk. Van Gerwen: ‘De laatste decennia hebben stedelijke ontwikkelingen en infrastructurele maatregelen hun sporen nagelaten en ons ecologisch kapitaal en de groene ruimte in waarde doen afnemen. Brabant staat voor grote ruimtelijke en maatschappelijke opgaven, zoals duurzame energieproductie, woningbouw, mobiliteit en logistiek, stikstof, klimaatadaptatie, circulaire economie en de transitie van de land- en tuinbouw. Ook boeren en tuinders zoeken ruimte voor de ontwikkeling van hun bedrijf. De integraliteit maakt het complex. Er speelt veel en onze ambities liggen hoog.’ De gemeenten werken daarom samen met rijk en provincies, zegt de wethouder. Dat gebeurt onder meer in de Sandwyck-pilot; een initiatief van de gemeente Son en Breugel waarin samen met Best, Meierijstad en de waterschappen

wordt onderzocht welke kansen er liggen in het gebied. ‘De regio groeit hard en met deze schaalessprong neemt de druk op de ruimte toe, vooral in het landelijk gebied dat al volop in transitie is’, aldus Van Gerwen. Die sterke groei dwingt tot keuzes: welke ontwikkelingen krijgen ruimte en welke waarden behouden we? In Sandwyck komen al deze vraagstukken rond natuur, agro, wonen en leefbaarheid samen.’

INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

Tussen Best en Son en Breugel ligt bosgebied. ‘In het weekend is dat behoorlijk druk’, zegt wethouder Jelle de Jong (Dorpsvisie), die vanuit Son en Breugel betrokken is bij Sandwyck. ‘Fietzers, wandelaars en ruiters moeten de ruimte delen met agrariërs. En dan staat er voor de komende jaren ook nog woningbouw op het programma. Hoe zorg je dat de ruimte die overblijft op een goede manier wordt gebruikt? Wat voor soort agrarische activiteit past in het gebied? Kiezen we voor grasland waar je nog wel vee op kunt houden? Gaan we voor een bodem- en watersturende variant? En wat betekent dat dan weer voor de inrichting en de keuzes die we maken?’

Het zijn dat soort vragen die de partners binnen Sandwyck met elkaar proberen te beantwoorden. ‘En we hebben al heel wat bereikt’, gaat De Jong verder. ‘Twintig biobased woningen in Son en Breugel bijvoorbeeld. Met ondersteuning van de provincie hebben we een fors subsidiebedrag gerealiseerd. Daar-

naast hebben we in Son en Breugel besloten dat we in de toekomst geen plek meer zien voor intensieve veehouderij. In dat kader zijn we ook met ondernemers in het gebied in gesprek over alternatieven. Alle opbrengsten en de succesvolle praktijkcases tot nu toe zijn samengevat in een boekje over Sandwyck.'

LANDSCHAP VAN DE TOEKOMST

In het Van Gogh Nationaal Park wordt daarnaast door verschillende partners geïnvesteerd in het landschap van de toekomst. 'Onder meer door natuur, landschap en erfgoed in samenhang te versterken', gaat Van Gerwen verder. 'Maar ook door natuurbeleving en duurzaam toerisme te stimuleren en door boeren nieuw perspectief te bieden op het gebied van duurzame voedselproductie.'

Het programma 'Brabants Bodem' dat een nieuw perspectief ontwikkelt voor agrarisch ondernemers die bijdragen aan de kwaliteit van natuur en landschap in het Van Gogh Nationaal Park, draagt daaraan bij. Van Gerwen: 'Binnen Meierijstad hebben we zo'n beetje elke transitie of functieverandering wel ondervonden. Van een bed and breakfast naast een intensieve veehouderij en kamperen bij de boer tot ponyrijden op de akkers, tijdelijke woonruimte in de natuur en naar natuurinclusieve landbouw.'

Het programma Brabant Groeit maakt zich hard voor woongenot, klimaat, het tegengaan van hittestress, gezondheid en ontspanning. 'Onder meer in de Genneper Parken en in het Brainport Park in Eindhoven', vult Van Gerwen aan. Dan is er ook nog de Van Gogh Academie; een samenwerkingsruimte waar initiatiefne-

Pilotwoningen
in Sandwyck.
Ontwerp: archiview

mers vanuit de overheid en het bedrijfsleven kennis opdoen, een netwerk opbouwen en elkaar inspireren met hun plannen en ideeën die bijdragen aan de ambitie van het Van Goghpark. 'Dat past perfect', zegt Van Gerwen. 'Het Van Gogh Nationaal Park is met name gericht op participatie en samenwerking. Samenwerking tussen bijvoorbeeld overheden, bedrijfsleven, natuurorganisaties, vrijwilligers en agrariërs. Op dit moment zijn ruim zeventig partners betrokken bij dit park. Zo wordt het Van Gogh Nationaal Park niet alleen een prachtig gebied, waaraan steeds meer kwaliteit aan natuur en landschap wordt toegevoegd, die we terugzien in het ruimtelijk beeld, maar ook – en vooral – een samenwerkingsconcept.'

VAN GOGH: VAN BRABANTSE BOEREN-SCHILDER TOT WERELDWIJD ICOON

Vincent van Gogh is internationaal verreweg de bekendste Brabander. Hij is geboren in Zundert en heeft de helft van zijn leven in Brabant gewoond waar hij een kwart van zijn totale oeuvre maakte. Inclusief zijn eerste meesterwerk, De aardappeleters. Ook toen

hij in Frankrijk werkte, bleef het Brabantse landschap hem inspireren. Het Nationaal Park heeft daarom de naam van Vincent van Gogh omarmd. Van Gogh was een boerenschilder en door zijn liefde voor natuur, landschap en mens is hij voor het Van Gogh Nationaal Park een belangrijke inspirator én bron voor toerisme. Er liggen maar liefst 46 Van Gogh-monumenten in het gebied, te vinden op vangoghbrabant.com.

SHARON DIJKSMA

‘Niet meer wachten op Den Haag’

26

VNG
MAGAZINE
2025

TOT EN MET 2027 KRIJGEN GEMEENTEN ER 3 MILJARD EURO BIJ. DAAR GING EEN STEVIGE LOBBY VAN DE VNG AAN VOORAF. VNG-VOORZITTER SHARON DIJKSMA IS ‘VOORZICHTIG OPTIMISTISCH’, MAAR WIJST IN AANLOOP NAAR DE ALGEMENE LEDENVERGADERING OOK OP **‘UNFINISHED BUSINESS’**.

Er is ongelooflijk hard gewerkt, blikt Sharon Dijkma terug op de afgelopen maanden. Voor gemeenten was het erop of eronder: zou het rijk in de Voorjaarsnota niet bewegen richting de lokale overheid, dan zouden zware bezuinigingen volgend jaar niet meer af te wenden zijn. Het kabinet bewoog wel: de komende drie jaar krijgen gemeenten er dus 3 miljard euro bij, om de tekorten in de jeugdzorg te dekken en de terugval in het gemeentefonds deels op te vangen.

Meer zat er nu niet in, zegt de voorzitter van de VNG nu vanuit haar vaste werkkamer in de Willemschhof, zoals het onderkomen van de vereniging heet. ‘Daar ben ik van overtuigd. Dit is wat we maximaal konden bereiken.’

STAPPEN VOORUIT

Vanuit de VNG is er de afgelopen maanden hard gewerkt aan het overtuigen van het kabinet dat extra geld voor de gemeenten echt noodzakelijk is om de ambities van het rijk waar te maken. Dijkma: ‘Er is ongelooflijk veel werk en energie in gaan zitten, zowel bij onze mede-onderhandelaars op het gebied van jeugdzorg en financiën als bij onze algemeen directeur Leonard Geluk en bij mij. We zijn er letterlijk dag en nacht mee bezig geweest. Het waren intensieve maanden. Soms hadden

we het idee dat we twee stappen achteruit zetten om er weer een vooruit te kunnen zetten.’

EXTRAPARLEMENTAIR

De politieke dynamiek in Den Haag, met een extraparlamenteair kabinet waar de vier fractievoorzitters het feitelijk voor het zeggen hebben, maakte het voor de VNG-onderhandelaars niet eenvoudiger, constateert Dijkma. Zeker niet omdat die vier allemaal hun eigen wensenlijst hadden voor de Voorjaarsnota, van meer geld voor Defensie tot een boodschappenbonus voor de lagere inkomens; geen van de vier had de gemeenten in eerste instantie hoog op het lijstje staan. Formeel is het kabinet, met de ministers van BZK en Financiën als beheerders van

Foto: Wessel Spoelder

het gemeentefonds, het aanspreekpunt voor gemeenten. Daardoor, zegt Dijkma, was het schaken aan twee tafels tegelijk. 'Want natuurlijk hebben we ons ook gemeld bij alle fractievoorzitters. En we hebben ook zo ongeveer de hele Eerste Kamer afgebeld om te zorgen dat zij in actie kwamen.'

TUSSENRESULTAAT

Het resultaat mag er zijn, zegt de VNG-voorzitter, die herhaalt dat ze 'voorzichtig optimistisch' is. Maar het is wel een tussenresultaat, zegt ze. Want voor de jaren na 2027 is er nog geen oplossing, en ook zijn twee grote punten voor de korte termijn nog niet geadresseerd.

Ten eerste is er nog een discussie over de jeugdzorgtekorten over 2023 en 2024. Volgens de VNG moeten die met terugwerkende kracht nog gefinancierd worden door het rijk, maar overeenstemming daarover is er nog niet. De VNG dreigde eerder om over deze tekorten naar de rechter te gaan, maar het kabinet heeft respijt gevraagd tot Prinsjesdag om met een oplossing te komen. Die ingebrekestelling

is daarom nog niet van de baan, verzekert Dijkma, maar blijft als een zwaard van Damocles boven de onderhandelingen hangen.

HERVORMINGSAGENDA

Voor de jaren vanaf 2028 stelt het rijk geen extra geld beschikbaar. Het kabinet verwacht dat de Hervormingsagenda Jeugdzorg dan leidt tot de gewenste besparingen. 'Maar wij denken dat dat te snel is', zegt Dijkma. 'Zelfs als de staatssecretaris nu een pakket wetgeving naar de Kamers stuurt, is het de vraag of dat al binnen twee jaar effect kan hebben, en of dat meteen in het tempo gaat waarin de rekenmeesters van Financiën dat hebben bedacht. Als het kabinet zich rijk rekent, dan mag dat – maar niet op onze kosten. Ik wil niet dat gemeenten ervoor opdraaien als het straks tegenvalt.'

Natuurlijk moet het stelsel financieel beheersbaar blijven, zegt Dijkma. 'Maar we moeten ook zorgen dat juist de meest kwetsbare jongeren de zorg krijgen die ze nodig hebben. Die twee zaken zijn nog niet in evenwicht. Rijk en gemeenten moeten beide hun best doen om de doordenderende groei van de jeugdzorg een halt toe te roepen. Dan moeten we de omslag maken naar preventie. Dat kost tijd.'

Het zijn discussies die de komende maanden gevoerd blijven worden, zegt Dijkma. Daarom staan de gemeentefinanciën en de jeugdzorg ook op de agenda van de komende ledenvergadering, in Brainport Eindhoven. Maar met hopelijk wat rust op het financiële vlak kan de blik ook weer richting de inhoud, hoopt Dijkma. 'We zijn natuurlijk geen van allen bestuurders geworden om de hele dag alleen maar over de pegels te praten. We willen het hebben over het verwezenlijken van goede idealen en ideeën die het land mooier maken. Het is belangrijk dat we het ook daar met elkaar over kunnen hebben, zodat we de stap naar voren kunnen zetten. En soms moet je niet wachten op Den Haag, maar het gewoon zelf doen. Maar dan helpt het wel als Den Haag ons daarvoor de ruimte geeft.'

HONDERDSTE CONGRES

Dit jaarcongres is het honderdste van de VNG, en

'Dit is wat we
maximaal konden
bereiken'

VOORKOM EEN ZOEKTOCHT NAAR DE JUISTE KENGETALLEN

ZORG DAT
JE OP DE
HOOGTE BENT!

Heb je als deskundige in jouw dagelijkse praktijk regelmatig comptabele gegevens nodig op het gebied van sociale zekerheid, maatschappelijke dienstverlening, gezondheid, belastingen, huurtoeslag en arbeidsmarktmaatregelen? Of bijvoorbeeld op het gebied van de wet woz, loonbelasting, premieheffingen en zorgverzekering?

Met deze nieuwe actuele wettenbundels van Sdu word je optimaal geïnformeerd.

TE BESTELLEN VIA: www.sdu.nl/shop

Sdu

Van woningnood naar woongeluk

Gemeenten en woningcorporaties staan voor de omvangrijke taak om een veilige en fijne woonomgeving te creëren. Bij BNG ondersteunen we deze missie. Wij bieden de financiële middelen, maar ook de kennis en het netwerk om dit mogelijk te maken. Samen kunnen we de woonopgave realiseren.

Maar we zijn er niet alleen voor de woonopgave. Maak kennis met onze relatiemanagers op de beursvloer en ontdek wat we nog meer voor u kunnen betekenen.

Kom naar onze stand
of bezoek onze website
bngbank.nl

bng bank van
meerwaarde

‘We zijn geen van allen bestuurders geworden om alleen maar over de *pegels* te praten’

29
VNG
MAGAZINE
2025

de VNG zal er niet zomaar aan voorbijgaan, al wil Dijkma nog niet zeggen hoe het jubileum gevierd gaat worden. Wel is ze zeer vereerd dat koning Willem-Alexander het congres komt openen. Maar dat het congres al ruim een eeuw meegaat, geeft aan dat de jaarlijkse bijeenkomst van invloed is voor het lokaal bestuur. ‘Het is natuurlijk het belangrijkste evenement voor alle lokaal bestuurders. En dat het congres al zolang wordt gehouden, zegt ook veel over de kracht van onze bestuurslaag en hoe we georganiseerd zijn. Gemeenten zijn al zo lang zo sterk met elkaar verbonden en eisen ook binnen het Huis van Thorbecke hun rol op. Op het congres kunnen we die successen laten zien en met elkaar delen. Dat element van verbinding en samenwerking speelt een grote rol.’

STERKE REGIO'S

Dijkma kijkt uit naar het congres in Brainport. ‘Het is een sterke regio die zich ontzettend goed manifesteert. De gemeenten laten zien dat het lokaal bestuur op allerlei onderwerpen elke dag het verschil kan maken. Met het oog houden op de maakindustrie en het aantrekken van geweldige bedrijvigheid weten ze perspectief te bieden voor hun inwoners. Dat willen we toch ook weer naar voren brengen.’

Dijkma duidt op het Project Beethoven, waarin het rijk en de regio samen 2,5 miljard euro vrijmaakten om te zorgen dat de Brainportregio een aantrekkelijke vestigingsplaats blijft voor bedrijven als ASML. ‘Het is mooi om te zien dat overheden, het bedrijfsleven en kennisinstellingen samen zo’n agenda runnen. Dat is een goed perspectief voor Nederland.’

We kunnen heel veel leren van Brainport en hoe ze dit al jaren aanpakken. Ik kan daar alleen maar met bewondering naar kijken.’

De VNG-voorzitter maakt zich al enige tijd hard voor het versterken van ‘de regio’. Ze ziet Brainport als een blauwdruk, vooral omdat alle 21 gemeenten in het zuidoosten van Brabant volwaardig meedoen en betrokken worden, en omdat de samenwerking van onderop is ontstaan. ‘Het is heel knap om al die kikkers in de kruiwagen te houden. Ook de kleine gemeenten helpen om de gemeenschappelijke agenda verder te brengen. Daardoor profiteert iedereen van de groei die dat oplevert. Het is mooi dat dat zo ontstaan is, en niet van bovenaf wordt opgelegd. Door die manier van denken en werken, zorgen ze ervoor dat Nederland interessant blijft voor het bedrijfsleven.’

EIGENAARSCHAP

Dijkma wijst ook naar haar eigen regio Utrecht, waar ze burgemeester is. Waar Brainport zich richt op de maakindustrie, doet Utrecht dat met het samenwerkingsverband Heart of Health op *life sciences* en de gezondheidszorg. ‘In navolging van Brainport proberen we ook hetzelfde type verbindingen te leggen.’

Om de sterke regio's te laten groeien, is het noodzakelijk dat het rijk ze daar de ruimte voor geeft, en niet gaat voorschrijven wat ze moeten doen en hoe ze dat moeten aanpakken, zegt Dijkma. ‘Geef ze de ruimte om zelf een focus te kiezen. Dat eigenaarschap moet worden gevoeld. Zo worden ze ook een serieuze gesprekspartner voor het rijk.’

Podcast Goed Lokaal Bestuur

VNG-voorzitter Sharon Dijkma is te gast in de nieuwe podcast Goed Lokaal Bestuur. Daarin gaat VNG-directeur Lokaal Bestuur en Informatiesamenleving Andries Kok in gesprek met bestuurders over urgente thema's in de lokale politiek. Met Dijkma spreekt hij over polarisatie. Andere gasten zijn onder meer burgemeesters Peter Heijkoop (Leiden) en Ineke van Gent (Schiermonnikoog) en wethouder Lennart van der Linden (Barendrecht). Meer info: vng.nl/goedlokaalbestuur.

VICTOR MIDS

De *magie* van een ander perspectief

30

VNG
MAGAZINE
2025

ARTS EN ILLUSIONIST VICTOR MIDS SPREEKT OP HET VNG JAARCONGRES OVER DE KRACHT VAN **ANDERS DENKEN**. IN ZIJN TRUCS MAAKT HIJ GEBRUIK VAN DE VOOROORDELEN DIE DEELNEMERS HEBBEN. DAARMEE ZIJN ZE TEGELIJK EEN WAARSCHUWING: GA NIET UIT VAN WAT JE KENT.

En besluitvormer, zoals ook een burgemeester of een wethouder, zit niet zomaar op zijn of haar plek, zegt Victor Mids. ‘Daar heeft iemand hard voor gewerkt. Maar als je eenmaal in zo’n positie zit, kun je te veel gaan vertrouwen op je eigen gedachten. Dat is een valkuil. Zelfs als je heer en meester bent op je vakgebied, heb je *biases*.’

MINDF*CK

Victor Mids is arts en illusionist en bekend van het televisieprogramma *Mindf*ck*, waarin hij Bekende Nederlanders met zijn trucs op het verkeerde been zet en *en passant* op wetenschappelijke wijze uitlegt hoe het

menselijk brein werkt – en hoe je dat voor de gek kunt houden. Die kennis gebruikt hij ook als hij op een evenement een zaal toespreekt en de deelnemers op interactieve wijze betreft bij wat hij doet. Later deze maand zal Mids dat ook doen op het VNG Jaarcongres in Eindhoven.

PERSPECTIEVEN

Als illusionist is het zaak om te spelen met die perspectieven en vooroordelen. Een goede truc is gelaagd. ‘Het is een sterke illusie als er meerdere geheimen door elkaar heen spelen, die elkaar het liefst een beetje uitvlakken. Die lagen zijn voor de kijker allemaal onzichtbaar, maar maken het verhaal voor hen wel onoplosbaar. Dat is de kern.’

‘Ook een
intelligent brein is
om de tuin te leiden’

Anders kijken en denken, dat is de kern van het verhaal van illusionist Victor Mids.

Anders kijken en denken, dat is de kern van het verhaal van Mids. Als illusionist speelt hij met de vooroordelen die deelnemers hebben, door ze op het verkeerde been te zetten. 'Als je een illusie ziet, denk je vaak dat het niet kan wat er gebeurt. Maar het gebeurt wel, dus érgens *along the way* trek je een verkeerde conclusie. Het is een directe confrontatie met het feit dat ook een intelligent brein om de tuin te leiden is.'

PATRONEN EN AANNAMES

Introspectie neemt in het verhaal van Mids een belangrijke plaats in: kijk allereerst naar jezelf en het eigen gedrag. De illusionist verwijst naar de Israelisch-Amerikaanse psycholoog Daniel Kahneman, bekend van zijn boek *Thinking, Fast and Slow*. Gedurende de dag maken mensen continu keuzes op basis van hun eigen patronen en aannames, en vaak zonder er al te veel over na te denken. Het zijn die shortcuts, zegt Mids, die het leven makkelijker maken. Maar ze zorgen er ook voor dat mensen niet altijd doorhebben dat er iets ongebruikelijks gebeurt. 'Ik noem dat de magie van een ander perspectief.' De gedachte dat we dingen doen 'omdat we dat nou eenmaal altijd zo doen', helpt dus niet bij onverwachte of nieuwe situaties, zegt Mids. Nu de wereld in hoog tempo verandert, met ook gevolgen voor het lokaal bestuur, is het goed om je daarvan bewust te zijn. 'Want disruptie vindt in elke branche plaats.' Dat betekent niet dat innovatie per definitie goed is, 'maar het is wel belangrijk om je bewust te zijn van dat andere perspectief.' Bij een geslaagde illusie speelt beïnvloeding een grote rol. Om een truc te laten slagen, moet een illusionist

mensen een bepaalde keuze laten maken. *Nudging* noemt Mids dat, en er zijn verschillende technieken voor die ook in het lokaal bestuur van pas komen. Mids geeft het voorbeeld van een patiënt die moet beslissen of hij wel of geen operatie zal laten uitvoeren. 'Welke operatie heb je liever, die waarin je twee procent kans hebt om te overlijden, of die waarin je 98 procent kans hebt om te overleven? De uitkomst is hetzelfde, maar bij de tweede formulering is het frame gericht op de positieve uitkomst. Veel mensen zullen er bij die formulering eerder voor kiezen om wél voor de operatie te gaan.'

KRACHT VAN WOORDEN

Bij de aanleg van een nieuwe woonwijk, de komst van aan asielzoekerscentrum of een andere noodzakelijke politieke keuze, kunnen deze technieken ook gebruikt worden. 'Het is echt heel nuttig om na te denken over de kracht van de woorden die je gebruikt. Je moet niets verdoezelen, of gaan liegen, maar communicatie is heel belangrijk. Zowel voor mij om een illusie te bewerkstelligen, als voor een wethouder.'

'Zelfs als je heer
en meester bent op
je vakgebied, heb
je *biases*'

Door dik en dun

De samenwerking met marktpartijen? Die wordt alleen maar hechter, zegt Jeroen Dijsselbloem, burgemeester van Eindhoven, in een vraaggesprek. Het is gepubliceerd in het eerste ESG Impact Report van BPD, over 2024. Gebiedsontwikkelaars en ambtenaren van de gemeente Eindhoven zoeken elkaar tegenwoordig fysiek op, zegt Dijsselbloem. Ze gaan – soms zelfs in één ruimte – bij elkaar werken. Zo kunnen ze sneller tot oplossingen komen. Uiteraard vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, maar wel met een gemeenschappelijk doel.

Helma Born

Eindhoven is niet voor niets gastheer van het VNG Jaarcongres 2025. Samenwerking is typerend voor deze regio. En het voorbeeld van Dijsselbloem laat mooi zien hoe samenwerking – een woord dat iedereen voor in de mond ligt – écht concreet kan worden.

En daar gaat het om. Het mag niet bij woorden blijven. Samenwerking betekent: samen aan iets beginnen, weten welke risico's de ander kan dragen en vervolgens elkaar vasthouden, door dik en dun. Publiek-private samenwerking (PPS), dat nu aan een comeback bezig is, laat zien hoe dat kan. Dankzij goede, langjarige afspraken kun je samen sterke resultaten bereiken in de gebiedsontwikkeling. Samen ga je door ups en downs. Je spreekt van te voren af wat je van elkaar verwacht. Dat kan soms schuren. Er kunnen harde woorden vallen. Het kan tegenzitten. Maar op het eindresultaat kun je uiteindelijk samen trots zijn. Daarvan zijn intussen stormvaste voorbeelden zoals Waalfront in Nijmegen en Park Triangel in Waddinxveen.

Dat kan uiteraard alleen als de samenwerking – die pas concreet wordt op lokaal en regionaal niveau – wordt geruggesteund door duidelijke landelijke afspraken, en als aan die landelijke afspraken niet opeens wordt getornd. Helaas is dat wel de situatie waarin we ons sinds de onderhandelingen over de Voorjaarsnota bevinden. Als het kabinet het plan doorzet om de huren van sociale woningen te bevriezen, komt ruim de helft van de Nederlandse woningcorporaties – vaak cruciale samenwerkingspartners voor gemeenten en ontwikkelende partijen – in de financiële problemen, zo is intussen duidelijk. Investeren in nieuwbouw en verduurzaming zal een stuk moeilijker worden. En dat in een tijd met een groot woningtekort en met veel andere opgaven, waarvan iedereen weet dat we ze alleen samen kunnen oplossen.

Een half jaar na de Woontop van eind 2024, waarop allerlei samenwerkingsafspraken werden gemaakt, óók met woningcorporaties, lijken we dus opnieuw te moeten beginnen. Hoe dat moet, zullen we de komende tijd moeten uitzoeken. Maar ik heb een voorstel. Laten we de moed niet verliezen. Laten we elkaar vasthouden. Als de ene partij het moeilijk heeft, moet de ander die zoveel mogelijk uit de wind houden. Dat is óók samenwerking.

**'BIJ PARTNERSCHAP
HOORT DE MOED
OM DOOR TE GAAN,
VANUIT HET BESEF
DAT HET UITEINDELIJK
GOED KOMT.'**

We kunnen vaak meer dan we denken. BPD werkt bijvoorbeeld al jaren samen met woningcorporaties in zogenoemde stadshuwelijken, bijvoorbeeld in Utrecht en in Rotterdam. Samen versterken we wijken door te investeren in woningen én sociale duurzaamheid. En dat dus ook in tijden dat het minder gaat: door dik en dun. Het gaat, zoals zo vaak, om veerkracht. Bij partnerschap hoort de moed om door te gaan, vanuit het besef dat het uiteindelijk goed komt. In concrete projecten, door bij elkaar in één ruimte te gaan zitten – letterlijk of figuurlijk – en samen te werken aan de beste oplossing.

Helma Born is algemeen directeur Nederland van BPD | Bouwfonds Gebiedsontwikkeling.

Toekomstbeeld voor Nederland

Honderden mensen sprak de Denktank Nederland 2040, een initiatief van de VNG en De Argumentenfabriek, om te komen tot een toekomstbeeld en keuzes voor de lange termijn.

Het eindresultaat, een boek met een formaat koffietafel, werd bij de VNG overhandigd aan de 10-jarige Luna. Zij is in 2040 25 jaar oud. 'Wij kinderen kunnen het niet alleen. We hebben jullie nodig. Volwassenen die durven kiezen', zei ze bij de ontvangst van het eerste exemplaar. Die boodschap raakt de kern van het boek: voor een krachtiger, groener en menselijker Nederland moeten keuzes worden gemaakt worden. De Denktank, zegt ze zelf, heeft voor elkaar gekregen wat de politiek niet lukt: een plan voor de toekomst van Nederland maken. 'Een plan waarin we keuzes maken voor de

lange termijn.' Het resultaat: meer dan 200 pagina's die het begin moeten zijn van een beweging. In de woorden van inspirator, Denktank-lid en VNG-directeur Leonard Geluk: 'Ik ben ervan overtuigd dat tachtig procent van de mensen de-

zelfde kant op wil. Het zou een drama zijn als dit in een la verdwijnt bij de vele rapporten die daar al liggen.'

Een van de opvallende centrale thema's is De Grote Vereenvoudiging, een meerjarig Deltaprogramma dat is gericht op het terugdringen van de regel- en verantwoordingsdruk. 'In 2040 is er meer ruimte voor burgers, bedrijven, uitvoerders en initiatieven uit de samenleving, dan is de overheid voor mensen weer begrijpelijk en betrouwbaar.'

In de hausse van pessimistische geluiden over de toekomst, is het product van de Denktank Nederland 2040 een oase van optimisme. 'Ga ermee aan de slag', was de oproep van Geluk dan ook.

Nederland 2040. Een toekomstbeeld. Als pdf te downloaden via toekomstnederland2040.nl/het-boek; daar kan het ook voor € 35,00 als boek worden besteld.

Kinderparticipatie

De nieuwe participatieverordening die gemeenten vanaf dit jaar moeten opstellen, biedt een kans kinder- en jongerenparticipatie verder te ontwikkelen. In een handreiking biedt het Platform Lokale Democratie van de VNG en BZK hiervoor nieuwe handvatten.

In het document wordt onder meer stilgestaan bij de vraag wanneer jeugdparticipatie betekenisvol is en aan welke voorwaarden dat moet voldoen. Ook worden de wettelijke verplichtingen op een rij gezet.

Platform Lokale Democratie, *Handreiking Kinder- en Jongerenparticipatie*, te downloaden op lokale-democratie.nl.

Duitse bezetting

Tijdens de Duitse bezetting voldeed de gemeente Amsterdam aan vrijwel elk verzoek van de Duitse bezetter. Die constatering van NIOD-onderzoeker Jeroen Kemperman vormt de kern van zijn boek *Een kwestie van uitvoering*, waarin hij publiceert over de rol van de gemeentelijke diensten in de oorlogsjaren. Maar hoe is het zover gekomen? Die vraag staat centraal in Kempermans gedetailleerde boek. Immers, bij de start van de bezetting werd nog enigszins naïef met de Duitsers afgesproken dat de Joodse Amsterdammers niets zou overkomen. Niet alleen het stadsbestuur, ook instanties als de politie, het gemeentelijk vervoer en de gezondheidszorg voerden de wil van de bezetters uit.

Jeroen Kemperman, *Een kwestie van uitvoering. De gemeente Amsterdam onder Duitse bezetting*. Querido, € 34,99.

DE STADSGEZANT

Doorbraken *forceren*

34

VNG
MAGAZINE
2025

JANNEKE VAN KESSEL IS EEN VAN DE TWEE STADSGEZANTEN VAN EINDHOVEN. EEN **UNIEKE FUNCTIE** ALS ONDERDEEL VAN DE EINDHOVENSE BESTUURLIJKE VERNIEUWING EN INNOVATIE. ZE ZET ZICH IN VOOR DE SOCIAAL-MAATSCHAPPELIJKE AGENDA VAN DE REGIO.

Het past erg bij Eindhoven om iets anders te proberen, ook op bestuurlijk gebied', vertelt stadsgezant Janneke van Kessel die als opdracht heeft een doorbraak te forceren op het gebied van inwonersparticipatie en de sociaal-maatschappelijke opgaven van Brainport (brede welvaart). Haar collega Angelique Bellemakers is stadsgezant 'Doorbraak wijkgericht werken'. Van Kessel: 'De stadsgezant is politiek benoemd, tegelijk met het college, als een soort staatssecretarisfunctie. We hebben de specifieke bestuursopdracht om binnen de collegeperiode een doorbraak te realiseren op een complex maatschappelijk vraagstuk.'

WELVARENDE REGIO

De hoofdprijs waarmee Van Kessel (D66) begon was Brainport als breed welvaartsvraagstuk aan te vliegen. Naast de economisch zo succesvolle agenda van de Brainportregio, moest er een sociaal-maatschappelijke agenda komen. 'Dit is een welvarende regio en wij zijn van mening dat welvaart en welzijn bij elkaar horen. Het kan niet zo zijn dat inwoners niet mee kunnen komen. Daar hebben we een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor. De kracht van de regio ligt in de unieke samenwerking. Zo worden we de meest sociale regio van het land.'

MULTI-HELIX

De inzet van Van Kessel leidde vorig jaar tot de formele oprichting van de vereniging Brainport voor Elkaar, een regionale multi-helix organisatie van overheid, onderwijs, ondernemers en maatschappelijke organisaties, met inmiddels een vastgestelde regionale Sociale Brainport Agenda. Ook is er een krachtige uitvoeringsorganisatie gebouwd. 'Economisch zijn we groot geworden via de triple-helix van ondernemers, onderwijs en overheid. Dat is nu uitgebreid met maatschappelijke organisaties, omdat die bij uitstek kennis hebben van het sociaal-maatschappelijk veld.'

De kracht van organisaties als sociaal werkgever inzetten, dat is de kern van Brainport voor

Een buste van Gerard Philips in Eindhoven. De lichtfabrikant stond aan de wieg van het sociale karakter van het bedrijfsleven in Brainport.

Elkaar. Daarmee bereiken ze veel werknemers met hun gezinnen, die veelal ook inwoner van de Brainportregio zijn. In de regio is bij allerlei organisaties, gemeenten en ook bij inwoners zelf breed opgehaald welke hoofdthema's bij hen leven. 'Dan kom je uit op kansengelijkheid en wat daarvoor nodig is als bestaanszekerheid, sociale cohesie, zelfredzaamheid en fitheid. Met dat laatste bedoelen we financiële en digitale fitheid, maar ook of iemand taalvaardig is. Taalvaardigheid helpt je niet alleen in je werk, het komt ook de sociale cohesie ten goede. Kan iemand zich redden in de maatschappij? Dat is de agenda van Brainport voor Elkaar.'

SLIM EN INNOVATIEF

De Brainportregio is slim en innovatief. De vereniging zet al die denkkraft ook op sociale innovatie in. Daar zijn al voldoende succesvolle voorbeelden van. 'We matchen bedrijven met maatschappelijke organisaties.' Bijvoorbeeld werknemers van chipfabrikant ASML die als vrijwilligers de ICT-systemen van Stichting Springplank, een organisatie voor dak- en thuislozen, onder de loep namen. 'Zij wisten de systemen zo te optimaliseren dat er veel meer cliënttijd beschikbaar kwam,' zegt Van Kessel. Een aanjager van sociale innovatie, door hightech kennis en slimme technologie aan een maatschappelijke taak te koppelen. 'Datzelfde deden ASML-medewerkers voor de kraamzorg. Zij speelden administratieve tijd vrij waardoor zorgverleners nu meer tijd hebben voor hun daadwerkelijke werk.'

Financieel Fit is een programma voor HR-afdelingen om financiële schulden vroegtijdig bespreekbaar te

maken. Op de werkvloer wordt dat namelijk als eerste herkend, aldus de stadsgezag. 'Dat zijn die collega's die nooit brood meenemen, feestjes ontlopen of zich vaker ziek melden bij sociale gelegenheden. Achter die medewerker zit een heel gezin.'

Brainport voor Elkaar heeft een kant-en-klaar programma ontwikkeld voor HR-afdelingen om hiermee aan de slag te gaan. De schulden hoeven daardoor niet hoog op te lopen en mensen hoeven dan ook niet bij de gemeente aan te kloppen voor schuldhelpverlening. Werkgevers hebben een belangrijke preventieve rol met deze vroegsignalering.

Van Kessel: 'Op die manier proberen we veel gezinnen in en ook buiten de regio te bereiken. De grote werkgevers zijn hier al ver mee. Het programma is effectief, het aantal loonbeslagen loopt terug.'

TAALFIT

Iets vergelijkbaars gebeurt met het programma Taalfit. Werknemers die de Nederlandse taal niet goed machtig zijn, krijgen de ruimte van werkgevers zich daarin bij te scholen. Dat gebeurt ook met ondersteuning van Brainport voor Elkaar.

'Zo worden we de meest sociale regio van het land'

BMC

Vermenigvuldig **jouw** potentieel

Vergroot jouw bijdrage voor
de publieke sector.

werkenbijbmc.nl

House of
Cohedron

Aangenaam,

Wij zijn House of Cohedron. Een groep gespecialiseerde boutiques met ruim 30 jaar ervaring in het publieke domein. We helpen overheden en publieke organisaties via consultancy, outsourcing en detachering. Met expertises in onder andere strategisch advies, finance, legal, sociaal-medisch advies, financiële zorgverlening, HR en communicatie. Met hart voor de publieke zaak.

We ontmoeten je graag tijdens het VNG
Jaarcongres 2025, in stands 105 t/m 116.

Alvast meer weten?
Scan de code.

‘Achter die medewerker zit een heel gezin’

Janneke van Kessel

SAMEN AAN DE LAT

Alle organisaties betalen lidmaatschap voor Brainport voor Elkaar. Als vereniging staan ze samen aan de lat. Grote bedrijven leveren een substantieel hogere bijdrage dan kleinere partijen. Buiten de vereniging is er binnen de Brainportregio ook nog het overkoepelende partnerfonds. Daarin dragen bedrijven vrijwillig financieel bij aan zaken als de woningbouwopgave, de regionale infrastructuur en bijvoorbeeld aan de pijler Talent.

‘Dat is ongekend en echt uniek aan onze regio. De ambities zijn torenhoog. Brainport voor Elkaar gaat van een start-up naar een scale-up. Nu maken we de professionaliseringsslag.’

Intussen werkt Brainport voor Elkaar in opdracht van Eindhoven ook aan de ontwikkeling van een regionale strategie voor bedrijfsvrijwilligers. Veel organisaties geven medewerkers de mogelijkheid om per jaar een dag vrijwilligerswerk te doen. ‘Als het lukt al die bedrijfsvrijwilligers met een strategie erachter in te zetten, dan hebben we in één keer heel veel arbeidskracht beschikbaar om echt het verschil te maken.’

PARTICIPATIE

Op het gebied van participatie, de andere opdracht in de portefeuille van Van Kessel, zijn ook de nodige successen geboekt. De stadsgezag zette via de nieuwe methode Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) in op een stadsbrede raadpleging rond vluchtelingen en asielopvang.

Het is een gepolariseerd onderwerp, Van Kessel probeerde de stem van ‘het stille midden’, de gematigde inwoners, te vinden. PWE wordt ingezet om beleidsopties te evalueren en de participatie van grote groepen inwoners te bevorderen. Inwoners geven daarbij op een laagdrempelige manier een advies over een keuzevraagstuk van de gemeente. Zij worden als het ware op de stoel van de bestuurder gezet. Het leverde een eensgezind beeld op van hoe Eindhovenaren en vluchtelingen horen samen te leven.

Daarnaast zet Van Kessel zich in voor het bereiden van nieuwe doelgroepen om te participeren. Een onderwerp dat daarbij echt in haar hart zit, is participatie door inwoners met een licht verstandelijke beperking. Ze kent die wereld goed en weet waar deze mensen tegenaan lopen. ‘Er is veel geregeld voor mensen met een fysieke beperking, maar voor deze groep valt nog een wereld te winnen. Een beperking zegt niet dat deze mensen geen mening hebben of dat de dingen die de overheid doet hen niet aangaan.’

DROOM

In opdracht van de gemeente Eindhoven werd daarom een methode ontwikkeld en getest om hen te betrekken bij beleidsvorming. Deze inwoners zijn bevraagd en betrokken bij de ontwikkeling van de stadsvisie.

‘Dat leerde ons ook dat zij met een heel andere blik naar onze opgaven kijken,’ vertelt Van Kessel. ‘De opbrengst van dit traject is een participatiehandleiding die we breed gaan inzetten bij andere beleidstrajecten als mobiliteit. Dat thema leeft erg bij de doelgroep. Ze zijn vaak afhankelijk van het openbaar vervoer of speciaal taxivervoer. Mijn droom is dat het normaal wordt om mensen met een licht verstandelijke beperking structureel te betrekken. Ze verdienen dat. Als overheid moeten we zorgen dat iedereen wordt gezien en gehoord. Daar wordt iedereen beter van.’

DOE-KRACHT

Gevraagd naar het geheim van al dit succes, spreekt de stadsgezag van de doe-kracht van de regio die met zijn sterke netwerken voelt als een groot dorp. Het is ook nog eens een regio met een sociaal karakter. De lijntjes zijn kort: ‘De pakweg 25 meest invloedrijke partijen weten elkaar goed te vinden en ook op allerlei niveaus daaronder vinden mensen elkaar. Zij spreken zaken met elkaar af en gaan aan de slag. Dat levert grootse dingen op.’

Een radicale keuze: van wethouder naar innovatie in de mantelzorg

Waarom deze oud-wethouder nu gemeenten helpt bij het innoveren van mantelzorgondersteuning

“Steeds vaker zag ik het misgaan. Ouders die wanhopig streden om leerlingenvervoer naast het zorgvraagstuk. Jonge mantelzorgers die zich meldden bij de leerplichtambtenaar. Terwijl wij aan bestuurlijke tafels praatten over ‘demedicaliseren’ en ‘normaliseren’.”

Erjen Derks (34) was wethouder in de gemeente Midden-Drenthe. Talloze vergaderingen, beleidsstukken en regiobijeenkomsten gericht op maatschappelijke impact. Maar het waren de verhalen van mantelzorgers die hem raakten. “Niet alleen binnen mijn portefeuilles, maar ook binnen mijn familie. Niemand noemde zichzelf mantelzorger en het vinden van de juiste ondersteuning leek eerder op toeval gestoeld.”

Dat inzicht liet hem niet los. Want naast de enorme druk die mantelzorgers nu al ervaren, wordt de verantwoordelijkheid van mantelzorgers in de aankomende jaren gezien de vergrijzing en het tekort aan zorgpersoneel alleen maar groter. Derks maakt een radicale keuze: hij stopt met zijn wethouderschap. Samen met AI-expert John Beuving start hij, in co-creatie met vier gemeenten en tientallen mantelzorgers, een initiatief: Valtes.

Succes blijft niet lang uit. Bij livegang wint de app van Valtes gelijk de publieksprijs van de Nationale Zorginnovatieprijs, wat de behoefte aan digitale instrumenten voor mantelzorgers onderstreept. Bovendien zijn sinds lancering in mei 2024 meer dan tien gemeenten aangesloten. Wethouder Jan Broekema van de gemeente Assen noemt het bij de totstandkoming “een logische stap om onze inwoners beter te

Erjen Derks (links) en John Beuving (rechts)

ondersteunen.” Daarnaast delen meer dan vijftig organisaties, zoals MantelzorgNL, de beroepsvereniging voor mantelzorgmakelaars en patiëntenverenigingen, hun kennis via de Valtes-app.

“Het probleem is niet alleen dat mensen de weg niet vinden,” zegt wethouder Broekema. “Het is dat de informatie versnipperd is, qua onderwerp, qua organisatie, per gemeente anders en vaak niet aansluit bij wat mensen nodig hebben. Valtes brengt daar verandering in.” Het platform personaliseert lokale en landelijke informatie, regelingen, lokale bijeenkomsten en praktische tips.

“Door informatie op het juiste moment aan te bieden, helpen we mensen eerder en beter,” aldus Derks. De onboarding van een gemeente kost gemiddeld slechts vier uur. Daarna draait Valtes het platform grotendeels zelfstandig,

ingebied in het lokale netwerk en inclusief benodigde communicatie.

Voor Derks is het meer dan een digitale innovatie. “Het gaat om erkenning. Om mensen echt vooruit helpen. Daarmee delen we de zorg.” In 2025 verwacht hij dat nog tien andere gemeenten aansluiten. “De druk op mantelzorgondersteuners en welzijn wordt alleen maar groter. Door digitalisering en personalisering van het informatieaanbod kunnen we helpen dit het hoofd te bieden.”

Over Valtes

Valtes is een platform dat mantelzorgers twee stappen verder helpt in de zoektocht naar ondersteuning en informatie, terwijl ondertussen gemeente, welzijn en het contactpunt mantelzorg ontzorgd en beter gepositioneerd wordt. Neem voor een kennismakingsgesprek of meer informatie contact op met Erjen Derks via pro.valtes.eu/vng/ of **06-18239674**

André Krouwel

Oprichter Kieskompas

politicooloog Vrije Universiteit

andre.krouwel@vu.nl

COLUMN

OPGESLOTEN INCELS

De financiële crisis van gemeenten is slechts één symptoom van de diepe kloof in onze samenleving. Terwijl lokale overheden worden uitgeknepen door Den Haag en essentiële voorzieningen verdwijnen, voltrekt zich een nog hardere realiteit: een generatie jonge mannen die steeds verder achteropraakt, niet alleen op de arbeidsmarkt, maar ook op de huizenmarkt; en daarmee in hun hele maatschappelijke positie. Jonge mannen lopen vast in een systeem van statusverlies.

Door de decentralisatie zijn gemeenten verantwoordelijk voor jeugdzorg, Wmo en andere cruciale taken, maar het geld ontbreekt. Door de scherpe politieke ruk naar rechts in veel gemeenten, zullen colleges weigeren lokale belastingen te verhogen, waardoor bibliotheken sluiten, sportclubs verdwijnen en wijken verpauperen. Voor jonge mannen uit kwetsbare milieus betekent dit nog minder kansen: minder plekken om zich te ontwikkelen, minder netwerken om op terug te vallen, minder mogelijkheden om status te verwerven.

Tegelijkertijd voltrekt zich een stille, maar des te hardnekkiger scheiding tussen twee groepen Nederlanders: zij wier ouders ooit een huis kochten, en zij die altijd hebben gehuurd. Voor de eerste groep is de erfenis het equivalent van een enorme financiële injectie. Voor jonge mannen zonder rijke ouders is de situatie genadeloos: zij kunnen geen huis kopen, bouwen geen vermogen op en zullen hun leven slijten in financiële kwetsbaarheid.

Omdat status sterk verbonden is aan werk, inkomen en eigendom, vallen deze

jonge mannen zonder kapitaal ook buiten de boot op de liefdes- en huwelijksmarkt. Zonder stabiele woonbasis kunnen zij geen gezin stichten en zien zichzelf terugvallen in een permanente onderklasse. Onderzoek laat zien dat dit leidt tot frustratie, eenzaamheid en een tanend zelfvertrouwen. Vrouwen kijken bij het kiezen van een partner – terecht – naar economische zekerheid. Zo dreigt een groep jonge mannen buiten de boot te vallen. Online worden ze al *incels* genoemd, *involuntary celibate*, en in onderzoeken worden deze jongens in verband gebracht met seksisme en geweld.

Deze ultrarechtse regering gaat niets doen om de kloof te dichten. Geen erfbelasting die vermogens herverdeelt, geen massale bouw van sociale huurwoningen, geen investeringen in kansengelijkheid. Integendeel: de rechts-populisten zullen deze anderhalf miljoen kansarme mannen opstoken tegen Nederlanders met een migratieachtergrond en tegen de links-progressieve elites die een comfortabel leven leiden in staatsgefinancierde banen.

Diep in het weefsel van onze samenleving creëert de ongelijkheid op de arbeids-, woning- en huwelijksmarkt een explosief en zeer ontvlambaar gif. Bij de gemeenteraadsverkiezingen zullen de rechts-populisten een politieke lucifer gebruiken om dit vuur te laten ontbranden.

JONGE MANNEN
LOPEN VAST
IN EEN
SYSTEEM VAN
STATUSVERLIES

39

VNG
MAGAZINE
2025

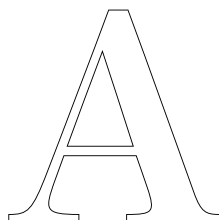

Verwijdering van sluimerend asbestrisico in Almere

Veel schuurtjes en carports hebben nog een asbestdak. Omdat inwoners vaak niet uit zichzelf overgaan tot verwijderen, heeft Almere nu een bedrijf ingehuurd dat hen helpt met het **opschonen van de daken**. Met succes, schrijft raadslid David de Vreede.

40

VNG
MAGAZINE
2025

I sinds 1994 is asbest in Nederland verboden. Doordat veel mensen denken dat asbest iets van het verleden is, merk ik voornamelijk in mijn jonge stad Almere veel naïviteit.

Het oudste gebouw in deze stad stamt uit 1976 en de meeste gebouwen zijn in de decennia daarna opgeleverd.

GOLFPLATEN

Veel van de 230.000 inwoners denken dan ook dat Almere nauwelijks asbest bevat. Het tegendeel echter is waar. Los van het vele inpandige asbest bevinden zich in Almere zo'n 1.200 asbestcementdaken. Voornamelijk golfplaten en in mindere mate dakleien.

Platte daken met asbesthoudend bitumen zijn niet in beeld, omdat deze niet zichtbaar zijn op luchtfoto's. Deze asbestdaken willen we aanpakken. Door hun toenemende leeftijd gaat de technische staat hard achteruit. Dat leidt tot emissie naar de lucht en via regen naar de bodem, achterpaden en straten. Naast de risico's voor milieu en gezondheid, veroorzaken de asbestdaken ook een sociaal probleem. De woningen met asbestdaken zitten vaak in het laagste koopsegment. Veel van de eigenaren kunnen de verwijdering niet bekostigen. Deze daken zijn daarnaast slecht geïsoleerd, waardoor de energielasten hoog zijn. Bij de onderhandeling van het coalitieakkoord is drie jaar geleden daarom budget beschikbaar gesteld voor de aanpak van asbestdaken. De focus ligt op woningdaken, schuurtjes en carports.

ENERGIEARMOEDE

Voor de sanering van de woningdaken is de aanpak gekoppeld aan de bestrijding van energiearmoede. Inwoners met een asbestdak worden actief benaderd door de gemeente. Wanneer zij gebruik willen maken van de subsidie, worden ze begeleid door een procesbegeleider die hen helpt met de subsidieaanvraag en organisatie. De gemeente betaalt 50 procent van de

'Asbestdaken
veroorzaken ook een
sociaal probleem'

Raadslid David de Vreede maakt zich hard voor het verwijderen van asbest. Beeld: Ron Baltus

41

VNG
MAGAZINE
2025

totale investering. Voorwaarde is dat het nieuwe dak goed wordt geïsoleerd. Tevens kan de dakconstructie worden aangepast om de plaatsing van zonnepanelen mogelijk te maken. Inwoners met een inkomen onder het sociaal minimum ontvangen zelfs 80 procent subsidie.

Voor de tweede groep, de duizend schuurtjes en carports, is een andere aanpak ontwikkeld. Door mijn eerdere ervaring in Lelystad, waar ik als wethouder verantwoordelijk was voor de aanpak van asbestdaken, hebben we geleerd dat mensen moeilijk te motiveren zijn om deze kleinere asbestdaken te verwijderen. Door de kleine omvang zijn saneringsbedrijven vaak niet geïnteresseerd. Daarnaast zijn de kosten in verhouding hoog. Bij kleine asbestdaken tot 35 vierkante meter in goede staat mogen particulieren deze onder voorwaarden zelf verwijderen. Mensen stellen dit echter vaak uit, durven het niet uit angst voor hun gezondheid of verwijderen de daken op gevaarlijke wijze en brengen zichzelf en burens in gevaar.

AANBESTEDING

Deze ervaring heeft ons ertoe gebracht het gemeentebudget niet in te zetten voor bewustwording via communicatiecampagnes, maar via een aanbesteding

'Iedere euro wordt zo daadwerkelijk besteed aan asbestverwijdering'

ding direct een asbestsaneringsbedrijf uit Almere in te huren die straat voor straat de asbestdaken van schuren en carports verwijdert en vervangt door nieuwe daken.

Dit is de meest efficiënte besteding van gemeenschapsgeld. Iedere euro wordt zo daadwerkelijk besteed aan de verwijdering van asbest en het veilig maken van de leefomgeving. Zo raken tuinen, achterpaden en straten niet vervuild met asbest en kunnen kinderen veilig buitenspelen.

David de Vreede is gemeenteraadslid (SP) in Almere en technisch beleidsadviseur bij het Expertisecentrum Asbest & Vezels.

Beeld: Hermien Lam

OVERSTAP

Maarten Haverkamp

Na ruim twaalf jaar werken bij de NS keert Maarten Haverkamp terug in het openbaar bestuur. Het voormalig raadslid van Nederhorst den Berg is gestart als burgemeester van De Bilt.

Vanwaar deze overstap? 'Bij de NS was ik de laatste vijf jaar regiodirecteur. In die functie had ik veel gesprekken met burgemeesters, onder meer over de stations. Zij praatten met groot enthousiasme over hun baan. Daardoor begon het bij mij te kriebelen: zou ik dat ook leuk vinden? Die vraag heb ik met ja beantwoord. Het mooie is dat je als burgemeester echt ergens van bent, je kunt je identificeren met je gemeente. Bij de NS was dat lastiger. Ik ging over vijf provincies, met allemaal verschillende stations. Dat is superdivers, maar ook wat vluchtiger. De Bilt kende ik al; we wonen nu in een aangrenzende gemeente. We gaan er vaak wandelen met de hond, winkelen en de rechte wegen rond Westbroek zijn ideaal om te wielrennen.'

Wat gaat u doen? 'De vraagstukken waar De Bilt voor staat, spreken me erg aan. Ik houd me graag bezig met ingewikkelde dossiers. De Bilt is een middelgrote gemeente tegen de grote stad Utrecht aan. Hoe zorg je dan dat we goed voor het voetlicht komen als mooie gemeente om te wonen en te werken? En de gemeente bestaat uit zes kernen, met alle zes een eigen dynamiek en karakter. Dat willen we behouden.'

Wat brengt u mee? 'Bij de NS heb ik geleerd hoe belangrijk maatwerk is. We hebben een landelijke dienstregeling, maar de NS is ook verantwoordelijk voor de stations. En die verschillen. Een hoofdstation als Zwolle heeft een andere rol en betekenis dan een station in Friesland. Dat leidt tot andere wensen. De stationsmanager vindt het heel gaaf als hij de ruimte krijgt om met de lokale gemeenschap zo'n station in te richten. Dat is wel een les, ook voor De Bilt. Sommige dingen moeten we uniform doen. Maar waar het mogelijk is, moet je daarvan kunnen afwijken.' (RvdD)

OVERLEDEN

Op 8 mei is **Kees van Limpt** overleden. Van Limpt (SP) was ruim 11 jaar raadslid: drie jaar in de voormalige gemeente Veghel en sinds 2017 in Meierijstad. Van Limpt leed aan slokdarmkanker en kreeg enige tijd geleden te horen dat hij nog maar kort te leven had. Van Limpt werd 77 jaar.

GEMEENTEN

Burgemeester **Ellen Nauta** (CDA) van Hof van Twente is op 27 mei begonnen aan haar derde termijn. Nauta is sinds mei 2013 burgemeester in de Twentse gemeente. Ook is ze sinds 2022 voorzitter van de P10, het samenwerkingsverband van de dertig grootste plattelandsgemeenten van Nederland.

Joan de Zwart-Bloch is met ingang van 5 juni benoemd tot waarnemend burgemeester van Laren. Ze vervangt daar **Nanning Mol** (VVD) die burgemeester van Dordrecht wordt. De Zwart-Bloch (D66) was van 2008 tot 2023 burgemeester van Blaricum. Daarvoor was ze raadslid in Zutphen.

Marcel Fränzel start op 10 juni als waarnemend burgemeester van Renkum. De benoeming volgt op het afscheid van **Agnes Schaap**, die na acht jaar vertrekt. Fränzel is nu nog waarnemend burgemeester van De Bilt. Fränzel was eerder, van 2002 tot 2013, burgemeester van Woensdrecht. Aansluitend volgde een lange reeks waarnemers-

posten, waarvan Renkum alweer de tiende is.

Arend van Hout blijft nog een jaar langer aan als burgemeester van Westervoort. Zijn tweede termijn stopt in september, maar omdat de gemeente in een fusieproces zit, heeft de raad hem gevraagd om nog een jaar langer aan te blijven. Van Hout begon in september 2013 als burgemeester van Westervoort.

Jaap Bond begint medio september als waarnemend burgemeester van

Bergen (NH). Hij neemt dan het stokje over van **Marjan van Kampen** (CDA) die sinds november 2024 het waarnemerschap in Bergen combineert met haar burgemeesterschap van Schagen. Bond was eerder onder meer gedeputeerde van Noord-Holland.

Burgemeester **Steven Adriaansen** van Woensdrecht mag zich opmaken voor een derde ambtstermijn. Zijn nieuwe termijn gaat in op 1 oktober 2025. Voor dat Adriaansen (VVD) in oktober 2013 burgemeester

werd, was hij raadslid (1997-2002) en wethouder (2002-2013) in Roosendaal.

Tanja Haseloop-Amsing mag nog eens zes jaar burgemeester blijven van Oldebroek. De gemeenteraad heeft positief geadviseerd over haar herbenoeming. De tweede ambtsperiode gaat in op 3 oktober. Voor Haseloop (VVD) in 2019 burgemeester werd, was ze raadslid en wethouder in Leek en, na een herindeling van 1 januari 2019, raadslid in Westerkwartier.

Marian Witte is door de gemeenteraad van Geertruidenberg voorgedragen voor een tweede termijn als burgemeester. Witte is sinds 2019 burgemeester, haar tweede ambtsperiode gaat in op 4 oktober. Voor ze burgemeester werd, was ze raadslid en wethouder in Oosterhout.

Ineke van Gent stopt per 1 januari 2026 als burgemeester van Schiermonnikoog. Na zeven jaar burgemeesterschap verlangt ze naar een andere invulling van haar verdere

Ingezonden mededeling

43

VNG
MAGAZINE
2025

Laat u inspireren
door onze
opleidingen
en congressen

Agenda

Om welk vakgebied het ook gaat: als geen ander weten we hoe complex de inhoud van beleid en wet- en regelgeving kan zijn. Kom daarom naar een van onze inspirerende en verdiepende congressen. Voor heldere en praktische handvatten én om vakgenoten uit het hele land te ontmoeten.

Bekijk hier ons aanbod voor de komende maanden:

VNG Jaarcongres

📍 17 & 18 juni, Brainport Eindhoven

Cursus gemeentefonds in één dag!

📍 19 juni

Cursus gemeentefinanciën voor-niet financiële ambtenaren

📍 26 juni

VNG Kennisdag

📍 30 juni, Den Bosch

VNG Juridische 2-daagse

📍 6 & 7 oktober, Papendal/Arnhem

Dag van de Stad

📍 10 november, Enschede

Ons hele aanbod vindt u op vngconnect.nl

leven. Van Gent (Groen-Links) is sinds 26 september 2017 burgemeester van Schiermonnikoog. Daarvoor was ze raadslid in Groningen, lid van de Tweede Kamer en regiodirecteur bij de NS.

Jelmer van Dam is in mei na ruim veertien jaar gestopt als gemeentesecretaris van Losser. Volgens een verklaring van het college van B en W vraagt de organisatie de komende jaren om nieuw leiderschap door een gemeentesecretaris met een ander profiel.

Leon Busschops begint op 18 augustus als gemeentesecretaris van Sittard-Geleen. Hij wordt de opvolger van **John Heesen**, die in januari stopte. Sindsdien wordt de functie waargenomen door **Pieter Sennema**.

De Oosterhoutse gemeentesecretaris **Mariska Asmus** stopt per 1 oktober. Ze gaat met prepensioen. Asmus heeft dan ruim 23 jaar bij de gemeente Oosterhout gewerkt, in meerdere

functies. Sinds mei 2021 was ze gemeentesecretaris en algemeen directeur, het eerste jaar als waarnemer.

Gemeentesecretaris **Ben van Zuthem** van Heerde gaat eind 2025 met vervroegd pensioen. Van Zuthem is sinds juli 2012 in dienst bij de gemeente Heerde. Daarvoor werkte hij onder meer bij de gemeenten Veenendaal, Zeewolde en Baarn.

Marijke Pe is eind april begonnen als waarnemend griffier van de gemeenteraad van Schiedam. Pe was tot maart 2025 statengriffier in Gelderland. In Schiedam vervangt ze **Mark Tobeas**, die na twee jaar vertrekt omdat de samenwerking niet langer voldoet.

Johan Paul de Groot is op 1 juni gestart als de nieuwe griffier van de gemeenteraad van Dalfsen. Tot voor kort was hij raadsgriffier in Wijk bij Duurstede, daarvoor was hij gedurende een jaar griffier in Landsmeer. In Dalfsen wordt hij de opvolger van **Joost Leeg-**

Ard van der Tuuk begint op 2 oktober aan zijn tweede termijn als burgemeester van Westerkwartier. Hij is sinds oktober 2019 burgemeester van Westerkwartier. Vanaf oktober 2016 tot eind 2018 was Van der Tuuk al waarnemend burgemeester van Grootegast. Die gemeente ging per 1 september 2019 op in de fusiegemeente Westerkwartier.

water die op 1 oktober 2024 vertrok. Daarna was **Mara Zweers** tot medio april interim-griffier.

Gerrit Hagelstein stopt op 5 september 2025 als griffier van de gemeenteraad van Ede. Hij gaat met pensioen. Hagelstein is dan twintig jaar raadsgriffier geweest, sinds 15 juni 2005. Daarvoor was hij onder meer universitair docent staats- en bestuursrecht in Utrecht en in Groningen en statenlid van Utrecht.

Johan Janssen stopt op 28 november als raadsgriffier van Zeist, hij gaat met pensioen. Hij is dan bijna 24 jaar griffier geweest, sinds de invoering van het dualisme in maart 2002.

Frans van der Heide stopt per 1 november 2025 als griffier van de gemeenteraad van Leeuwarden; hij gaat met vervroegd pensioen. Van der Heide begon in 2018 in Leeuwarden, daarvoor was bij beleidsmedewerker bij verschillende gemeenten, afdelingshoofd in de toenmalige

gemeente Sneek, teamleider bij de gemeente Zwolle, griffier in de toenmalige gemeente Littenseradiel en griffier in Smallingerland.

BURGEMEESTERS-VACATURES

De burgemeestersvacature van **Opmeer** (circa 12.200 inwoners) is opengesteld. Het salaris is 8.760,55 euro bruto per maand. De profielschets is gepubliceerd op noord-holland.nl/bestuur/gemeenten/burgemeestersvacatures. Sollicitaties moeten vóór 17 juni 2025 worden gezonden aan de commissaris van de Koning in de provincie Noord-Holland.

De burgemeestersvacature van **Tytsjerksteradiel** (circa 32.600 inwoners) is opengesteld. Het salaris is 10.358,31 euro bruto per maand. De profielschets is gepubliceerd op frysland.nl/burgemeestersvacatures. Sollicitaties moeten vóór 17 juni 2025 worden gezonden aan de commissaris van de Koning in de provincie Fryslân.

Iris Meerts stelt zich niet beschikbaar voor een tweede termijn als burgemeester van Wijk bij Duurstede. Dat betekent dat ze stopt op 16 december. Meerts wil nadenken over een 'nieuwe stap in haar loopbaan'. Voordat ze in december 2019 begon in Wijk bij Duurstede, werkte ze bij de Haagse Hogeschool, waar ze programmacoördinator was.

Karen van den Bergh

RAAD **VVD, SCHERPENZEEL**

WERK **LEIDINGGEVENDE LANDELIJKE MELDKAMER SAMENWERKING**

'In de Landelijke Meldkamer Samenwerking werken alle hulpdiensten samen. Ik ben als leidinggevende verantwoordelijk voor technische teams die zich onder meer bezighouden met beheer van het C2000-netwerk. Dat gebruiken de hulpdiensten voor hun onderlinge communicatie. Dat netwerk moet 24 uur per dag beschikbaar zijn; als je in nood bent, wil je dat er snel

hulp komt. Dat vraagt dat we snel moeten optreden bij problemen. Bij een storing staan we ook meteen in de krant.

Net als in het raadswerk lever ik zo een bijdrage aan de maatschappij. De lokale politiek gaat echt over zaken in de directe omgeving. Scherpenzeel is een kleine gemeente, dus we zien meteen onze impact.'

ASML

Voor Wat, *hoort* wat

46

VNG
MAGAZINE
2025

ASML IS DE GROOTSTE SPELER IN BRAINPORT EINDHOVEN. ZOWEL HET BEDRIJF ALS DE REGIO HEEFT ER BELANG BIJ DAT DE CHIPMACHINEFABRIKANT **ZIJN WERK KAN BLIJVEN DOEN**. WAT HEEFT ASML DAARVOOR NODIG EN HOE KUNNEN GEMEENTEN ZO'N GROTE ONDERNEMING FACILITEREN?

Hoeveel werknemers ASML in Nederland exact heeft, valt niet te zeggen. 'Op het moment dat ik een aantal noem, kan er al weer iemand zijn aangenomen,' aldus Joost van Hees, verantwoordelijk voor publiek-private samenwerking bij het bedrijf. Hij moet het laten bij een schatting van 23.000 mensen. Groei vormt een sleutelwoord in de geschiedenis van ASML. In 1984 begon het bedrijf in Eindhoven met 31 werknemers; na de verhuizing naar Veldhoven een jaar later waren dat er al honderd. Het bedrijf heeft ook vestigingen elders in Europa, Azië en Amerika en alles bij elkaar ongeveer 44.000 werknemers. Op de groei lijkt geen maat te staan.

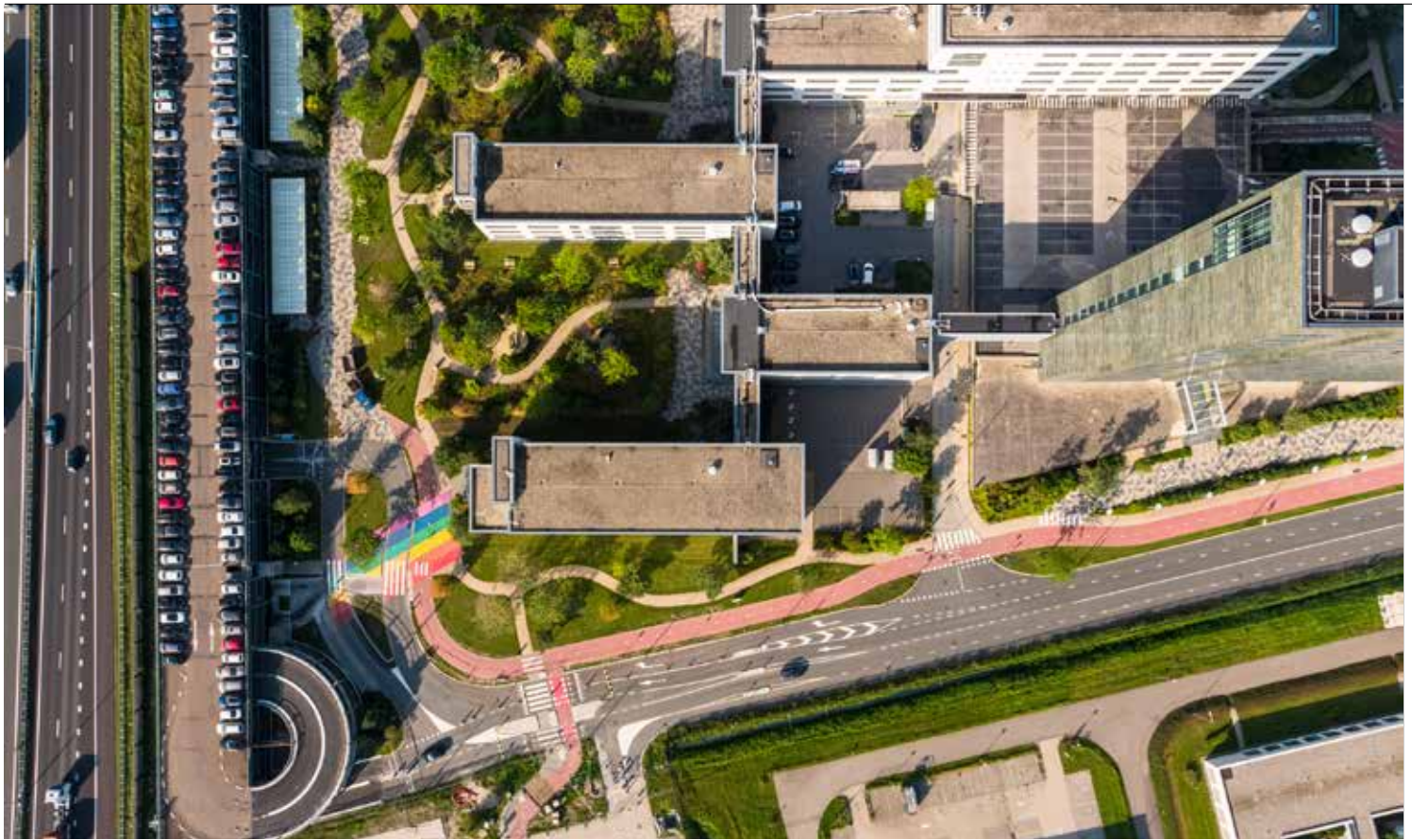
WERELDWIJDE VRAAG

De verklaring is simpel. 'Wereldwijd is er een grote vraag naar elektronica en chips, dus ook naar onze machines.' Dus wil ASML fors uitbreiden, ook in Brainport Eindhoven, dat bestaat uit 21 gemeenten. Een nieuwe, geschikte locatie vormt een eerste vereiste. Daarover kreeg de chipfabrikant begin mei goed nieuws. De gemeente Eindhoven presenteerde een plan om de door het bedrijf gewenste uitbreiding tot eventueel twintigduizend arbeidsplaatsen mogelijk te maken op Brainport Industries Campus Eindhoven, een gebied van ongeveer honderd

hectare. De Eindhovense raad moet nog akkoord gaan, net als ASML. Nog dit kalenderjaar zou er van beide kanten groen licht moeten komen.

BEREIKBAAR

Uitvoering van het uitbreidingsplan kent nog wel haken en ogen. Zo vergt de bouw voldoende stikstofruimte en stroom op het regionale stroomnet. En het nieuwe terrein moet uiteraard goed bereikbaar zijn. 'Want een deel van de mensen die we zullen aannemen, komt niet uit de regio. Zij reizen met het openbaar vervoer of komen met de auto.' Voor degenen die wel in de regio willen komen wonen, moeten er natuurlijk huizen zijn. 'Deze uitdagingen zijn niet nieuw,' zegt

Het hoofdkantoor van ASML in Veldhoven. De regio investeerde onder meer in de toegankelijkheid van het fabrieksterrein.

Van Hees, ‘maar vanwege de schaal zijn ze wel urgenter dan in het verleden.’

Hierbij staat de regionale overheid mede aan de lat. Zo is het al jaren. Hoe meer werknemers een grote speler in de regio krijgt, hoe groter de nood aan voorzieningen. Naast woningen en bereikbaarheid liggen die onder meer op het gebied van scholen, huisartsen, recreatie, sport en cultuur. Van Hees: ‘We werken volgens een model waarin lokale overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties nauw samenwerken.’

Van Hees legt uit dat die samenwerking haar oorsprong vindt in de reorganisaties bij Philips in de regio begin jaren negentig. ‘Bedrijfsleven, overheid en kennisinstellingen zochten elkaar op om de negatieve impact van die reorganisaties op lange termijn zo veel mogelijk te voorkomen.’

HONDERDDUIZEND WONINGEN

ASML heeft rond voorzieningen volgens Van Hees niet alleen het belang van zijn eigen werknemers voor ogen. De gemeente Eindhoven schat dat mede door de uitbreiding van de chipmachinefabrikant de komende jaren ongeveer honderdduizend nieuwe woningen nodig zijn. De chipfabrikant draagt daar financieel zijn steentje aan bij, zegt Van Hees. Zo is er een programma opgezet waarmee het bedrijf sociale woningbouw wil stimuleren. ‘Projecten die door te hoge kosten vastliepen, werden via die weg vlot getrokken, in samenspraak met de gemeenten.’ Dat programma gaat nu over in een breder woonfonds waarin ook andere overheden en bedrijven zullen deelnemen. Zo wil de onderneming tot 2040 de bouw van ongeveer vijftienduizend woningen

ondersteunen. ‘Het gaat om betaalbare woningen voor mensen die niet bij ASML werken.’

ELEKTRISCHE FIETSEN

De afgelopen jaren zijn door de lokale overheden al veel voorzieningen gerealiseerd, mede ten behoeve van ASML en zijn medewerkers en van de regio. Zoals de reconstructie van de Kempenbaan, de toegangsweg tot de ASML-vestiging in Veldhoven. Of neem de elektrische fietsen die de fabrikant op eigen kosten heeft neergezet op station Eindhoven Centraal en op zijn eigen locaties in de Brainportregio. ‘We stimuleren werknemers hiermee om duurzaam te reizen, dus met het openbaar vervoer en de fiets.’ De gemeente Eindhoven ondersteunde de komst van de fietsen. De samenwerking tussen gemeenten in de regio en ASML op het gebied van benodigde voorzieningen, kent volgens Van Hees een solide basis. ‘We weten elkaar goed te vinden en hebben bijvoorbeeld vrijwel wekelijks contact met wethouders van Veldhoven.’

‘We hebben bijvoorbeeld vrijwel *wekelijks* contact met wethouders van Veldhoven’

Vastgoedoplossingen in de ruimste zin van het woord

Wij bieden passende huisvesting voor arbeidsmigranten, statushouders en andere aandachtsgroepen, met snelle en efficiënte oplossingen dankzij onze expertise in ruimtelijke ordening, ontwerp en realisatie.

Wat we doen

- Het vinden van de juiste locatie
- Participatie & vergunning
- Ontwerp & realisatie
- Gebouwbeheer en locatie-coördinatie

Huisvestingsvragen?

Stel ze ons!

☎ (06) 228 073 23

✉ info@quinto.nu

Meer inwoners met urgente financiële nood bereiken?

Start een SUN-noodhulpbureau!
Inwoners kunnen via een hulp- of dienstverlener een gift of renteloze lening aanvragen op het moment dat ze nergens anders terecht kunnen.

“Een noodhulpbureau is een goede toevoeging aan ons armoedebeleid.”

Marjolein Moorman
Wethouder Amsterdam

‘Een zonnig perspectief voor iedereen’

“Ik kan elke gemeente een SUN-noodhulpbureau aanraden.”

Engbert Strooboscher
Wethouder Veenendaal

Noodhulpbureau in uw gemeente?

Een sluitend vangnet voor inwoners met urgente noden? Neem contact op met SUN Nederland via: www.sunnederland.nl of bezoek stand nr. 49 op het VNG-congres.

Stand
49

‘Het is belangrijk dat mensen zich ook in de dorpskernen *thuis voelen*’

Ook over plannen die de regio aantrekkelijk moeten houden om in te leven, wordt met gemeenten gesproken. Dan kan het bijvoorbeeld gaan om bijdragen aan het organiseren van een muziekprogramma, waaronder een internationaal programma. ‘Goed voor de buurt, maar ook voor onze werknemers. Er werken namelijk ruim 122 nationaliteiten op de campus Veldhoven. De meesten zijn Nederlander, maar we bieden ook veel Indiërs, Turken, Belgen en Portugezen werk.’

ZOMERSPELEN

Op het gebied van sport en spel zet de Veldhovense onderneming zich eveneens in voor de regio. De ASML Zomerspelen, een sport- en beweegprogramma voor kinderen van 6 tot 13 jaar, zijn inmiddels traditie. Vorig jaar was deelname mogelijk in drie gemeenten, dit jaar komt er een vierde gemeente bij en in 2027 zullen tien gemeenten het terrein vormen waar de spelen worden gehouden.

De chipfabrikant richt zich vooral op kinderen met ouders met een smalle beurs. Na het programma worden deelnemers begeleid om lid te worden van een vereniging. Mochten ouders contributie of sportspullen niet kunnen betalen, dan draagt ASML daaraan bij.

Financiële steun biedt ASML eveneens aan kinderen onder de twaalf voor een gratis bezoek aan theater De Schalm in Veldhoven. Van Hees: ‘We vinden het belangrijk dat mensen zich ook in de dorpskernen thuis voelen.’

Voor ASML, maar ook voor andere bedrijven en instellingen in Brainport Eindhoven, zijn investeringen in talent en mensen van groot belang. ‘Daar doen we veel aan. Werknemers van ons staan een paar uur per week als “hybride” docent voor de klas.’

Ook binnen de eigen poorten probeert het bedrijf mensen enthousiast te maken voor de technische sector, zegt Van Hees. ‘Jaarlijks draaien flinke aantallen bussen de parkeerplaats van de campus op voor een rondleiding van onder meer schoolkinderen door het bedrijf.’

TALENT

Zoals gezegd, ASML werkt in de regio niet alleen nauw samen met de provincie en gemeenten, maar ook met andere bedrijven. Vorig jaar zag het Brainport Partnerfonds het levenslicht, een groep van inmiddels vierentwintig bedrijven die de komende twaalf jaar samen 219 miljoen euro investeert in vier maatschappelijke doelstellingen: bereikbaarheid, betaalbare woningbouw, extra talent voor de arbeidsmarkt en kansengelijkheid voor alle inwoners. Van Hees is bestuurslid van het Partnerfonds.

PROJECT BEETHOVEN

Net als deze bedrijven ziet ook de overheid de noodzaak van investeringen in Brainport Eindhoven. Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen behoren tot de top van de wereldwijde microchipindustrie. Hun aanwezigheid in Nederland koestert zij, mede doordat de sector veel werkgelegenheid biedt. Het vorige kabinet erkende dat bedrijven en instellingen in de regio een tekort kennen aan personeel, ruimte en energie.

Het kabinet maakte ruim een jaar geleden afspraken met regionale overheden om die tekorten tegen te gaan en met bedrijven om te investeren. Dat resulteerde in het Project Beethoven: een investering van 2,5 miljard euro, bedoeld voor praktisch en theoretisch geschoold talent en voldoende ruimte, bereikbaarheid en betaalbare woonruimte in Brainport Eindhoven. De maatregelen moeten ervoor zorgen dat Nederland aantrekkelijk blijft voor bedrijven als ASML.

Van Hees is uiteraard blij met de steun vanuit Project Beethoven. ‘De chiptekorten die ontstonden tijdens de coronapandemie leidden ertoe dat overheden nu het strategisch belang erkennen van de halfgeleidersector,’ zegt hij.

Van Hees heeft er vertrouwen in dat bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden de plannen gaan realiseren. ‘Die zijn ambitieus, maar de neuzen staan dezelfde kant op; we willen de plannen met elkaar realiseren.’

Hét overzicht van vacatures binnen gemeenten voor hoger opgeleiden.

AUTOMATISERING/ICT

- **Adviseur digitale toegankelijkheid**
Alphen aan den Rijn
- **Adviseur data en AI**
Capelle aan den IJssel
- **Beheerder Geo-informatie**
Huizen
- **Low-code ontwikkelaar**
Leeuwarden
- **Data-analist**
Lelystad
- **Senior functioneel applicatiebeheerder**
Velsen
- **Information security officer**
Zwartewaterland

BESTUURLIJK

- **Junior adviseur Woo en klachten**
Alphen aan den Rijn
- **Sectormanager concernstaf**
Alphen aan den Rijn
- **Bestuurssecretaresse**
Haarlemmermeer
- **Kabinetsmedewerker**
Vijfheerenlanden

- **Bestuursadviseur**
Waddinxveen

DIENSTVERLENING/FACILITAIR

- **Specialist burgerzaken**
Haarlemmermeer
- **Consulent dienstverlening**
IJsselstein
- **Medewerker klant-contact**
Waddinxveen

FINANCIEEL/ECONOMISCH

- **Business controller ruimtelijk domein**
Almere
- **Junior adviseur kosten en aanbestedingen**
Eindhoven
- **Beleidsadviseur economie**
Voorschoten

ONDERWIJS/WETENSCHAP/CULTUUR

- **Sportregisseur**
Eindhoven
- **Projectleider onderwijshuisvesting en maatschappelijk vastgoed**
Katwijk

OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

- **Senior handhavingsjurist**
De Bilt
- **Medewerker handhaving**
Capelle aan den IJssel
- **Medior juridisch adviseur handhaving**
Leidschendam-Voorburg
- **Senior beleidsmedewerker openbare orde en veiligheid**
Leeuwarden

PERSONEEL/ORGANISATIE

- **HR Business Partner**
Zuidplas

RUIMTELIJKE ORDENING

- **Projectondersteuner wijkaanpak**
Beverwijk
- **Coördinator soortenmanagementplan**
Den Haag
- **Adviseur ondergrond**
Eindhoven
- **Relatiemanager energietransitie**
Leidschendam-Voorburg
- **Projectleider**
Voorschoten

- **Beleidsadviseur ruimtelijke ordening**
Vught
- **Toezichthouder bouwen en wonen**
Vught
- **Medewerker grondzaken**
Waddinxveen
- **Adviseur technisch beheer Vastgoed**
Wassenaar

SOCIALE ZAKEN/WERKGELEGENHEID

- **Beleidsmedewerker sociaal domein**
Edam-Volendam
- **Consulent boete, terugvordering en verhaal**
Edam-Volendam
- **Regievoerder sociaal domein**
Soest
- **Handhaver Participatiewet**
Westland

WELZIJN

- **Senior beleidsadviseur Wmo**
Alphen aan den Rijn
- **Jeugdhulpverlener**
Medemblik
- **Gedragswetenschapper**
Wassenaar

50

VNG
MAGAZINE
2025

Colofon

VNG Magazine is het officiële orgaan van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Vragen aan de VNG? Bel het team Informatievoorziening, tel. 070-373 83 93, info@vng.nl

Uitgever Dineke Sanderse, Sdu BV, tel. 070-378 99 24 **Hoofdredactie** VNG **Chef redactie** Rutger van den Dikkenberg **Redactie** Leo Mudde, Marten Muskee, Monique Westenbroek **Medewerkers** Marije van den Berg, Geerten Boogaard, Sandra Braakmann, Jiri Büller, André Krouwel, Sanne van der Most, Martijn van der Steen, Paul van der Zwan **Contact redactie** tel. 070-378 96 43, redactie@vngmagazine.nl **Ontwerp** Fier.media

Vormgeving Dimitry de Bruin, Monique Westenbroek

Druk Senefelder Misset, Doetinchem

Advertentie-exploitatie Cross, tel. 010-742 10 20, traffic@cross.nl

Abonnementen Gratis voor burgemeesters, wethouders, gemeentesecretarissen, raads- en commissieleden, raadsgriffiers, parlementariërs en ambtenaren bij gemeenten en stads- en streekgewesten. Aanvragen en wijzigingen: www.vng.nl, vngleden@vng.nl of 070-3738393

Betaalde abonnementen Prijs jaarabonnement: 208 euro (excl. 9% btw). Sdu Klantenservice, www.sdu.nl/service, tel. 070-378 98 80. Schriftelijk opzeggen uiterlijk twee maanden vóór het einde van de abonnementsperiode bij Sdu Klantenservice, Postbus 20025, 2500 EA Den Haag

© 2025, ISSN 1566-1636

Mis niets!

Neem nu een jaarabonnement op VNG Magazine via sdu.nl/service of bel naar 070-378 98 80

‘Samen naar de toekomst’ met Segment!

Kennis en kunde helpen je om de grote uitdagingen van gemeenten de baas te blijven. Segment biedt cursussen en opleidingen met inzichten voor een versterkte (financiële) positie. Bekijk hieronder een greep uit ons financiële aanbod.

Financiële conditie: Wendbaar, Weerbaar en Bestendig

Leer met je team het financiële huishoudboekje impactvol en flexibel organiseren.

Sociaal Domein in Control

Leer in twee dagen meer sturing krijgen op jouw sociaal domein.

Gemeentefonds en (mei-/september)circulaires

Bij de volgende circulaire weet jij welke stappen jouw gemeente moet maken.

Sturen op Risico's

Kansen blijven benutten en grip op risico's behouden? Leer het in de praktijk!

Control op Projecten

In één dag een betere beheersing van je projecten.

Bekijk ons aanbod op www.segment.nl

ONTMOET **IGNITE GROUP**
OP HET VNG JAARCONGRES
17 EN 18 JUNI 2025

STAND 30

Wil je meer weten over subsidies?

Ignite Group helpt (decentrale) overheden met strategisch advies en slimme digitale tools om subsidies effectief in te zetten. Ontdek hoe wij jouw organisatie kunnen versterken en beleidsdoelen sneller kunnen realiseren met onze bewezen aanpak.

Direct een afspraak plannen
op onze stand?

Scan de QR-code en bezoek
onze eventpagina!

02
OKTOBER
2025

Nationaal Subsidiecongres

Het Nationaal Subsidiecongres is dé jaarlijkse bijeenkomst voor professionals die actief zijn in het Nederlandse subsidielandschap.

Of je nu werkt bij een gemeente, provincie, waterschap, onderwijsinstelling of andere (semi)publieke organisatie: dit congres biedt jou de unieke kans om je kennis te verdiepen én je netwerk te versterken. Tijdens het congres krijg je inzicht in actuele subsidieprogramma's, succesvolle praktijkvoorbeelden en toekomstige ontwikkelingen binnen het nationale en Europese subsidiekader.

- 80+ Gemeenten
- Deskundige sprekers
- 136+ Bezoekers
- Versterk je netwerk

Scan de QR-code
voor meer informatie
en schrijf je gratis in!

**nationaal
subsidie
congres**